

SAYIŞTAY GENEL KURUL KARARI

Sayı : 13.2.1992

Tarih : 4719/1

KONU

Olağanüstü Hal Bölge Valiliği İhdası Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin 5'inci maddesi hükmü uyarınca bölgeye dahil iller ile müca-vir illerde bulunan sürekli kanu görevlilerine ödenmekte olan ek tazminata hangi hallerde hak kazanılacağı ve bu ödemelerin hangi hallerde yapılamayaacağı hususunda ortaya çıkan tereddüt.

KONU İLE İLGİLİ MEVZUAT

832 Sayılı Kanunun 31'inci maddesinin son fıkrası :

Bu kanun gereğince yapılacak inceleme ve denetlemeler sırasında harcamaların ilişkin bulunduğu mevzuat yorumu müsait görüldüğü takdirde keyfiyet Sayıştay görüşü tespit edilmek üzere Birinci Başkanlığa bildirilir ve alınacak sonuca göre işlem yapılır.

2547 sayılı Yükseköğretim Kanununun 40'ıncı maddesinin değişik (b) fıkrası :

Öğretim üyeleri, ihtiyacı olan üniversitenin isteği ve kendi arzusu üzerine ve ilgili yönetim kurullarının görüşü, rektörün önerisi ile Yükseköğretim kurullarının görüşü, rektörün önerisi ile Yükseköğretim Kurulu tarafından, istekte bulunan üniversitenin birimlerinden en az bir eğitim-öğretim yılı için görevlendirilebilirler. Bu şekilde görevlendirilenlerin kadroları beş yıl süre ile saklı tutulur. Açık bulunan bir öğretim üyeliği kadrosuna yapılacak atamada adayların niteliklerinde eşitlik olduğu durumlarda gelişmekte olan bölgelerdeki yükseköğretim kurumlarında toplam en az beş yıl bu şekilde veya kadrolu olarak hizmet yapan öğretim üyelerine öncelik verilir.

Değişik 41'inci maddesi :

Yüksek Öğretim Kurulunca; bu kanun kapsamındaki Devlet Yüksek Öğretim Kurumlarının, çeşitli bilim ve sanat dallarındaki öğretim üyesi ihtiyaçları ve öğretim üyesi ihtiyaçlarının hangi yüksek öğretim kurumlarından karşılanacağı, öğretim üyesi mevcutları dikkate alınarak tespit edilir ve ihtiyaçlar karşılanmak üzere ilgili üniversitelere bildirilir. Bu üniversitelerin rektörleri Yüksek Öğretim Kurulunca ihtiyaç listelerinin kendilerine intikal ettirilmesi tarihinden itibaren en çok iki hafta içinde ihtiyaçları karşılamak üzere hangi öğretim üyelerini görevlendirdiklerini Yüksek Öğretim Kuruluna bildirirler. Bu görevlendirmeler bir yıl yarı yıldan az, dört yıl yarı yıldan fazla olmamak üzere kadroları kendi üniversitelerinde kalmak kaydıyla yapılır.

Bu madde hükümlerine göre veya 40 ıncı maddenin (b) fıkrası hükmüne göre yapılan görevlendirmelerde tebligat, işten ayrılma, mehil müddeti ve işe başlama konularında Devlet memurlarına ilişkin hükümler uygulanır.

Bu madde veya bu Kanunun 40 ıncı maddesinin (b) fıkrası hükümlerine göre yapılan görevlendirmelerde, görevlendirme kararında görev süreleri belirtilir. Bunlara özlük hakları kurumlarında devam etmek kaydıyla görev yapacağı kurumun bulunduğu yer ve özelliklerine göre o kurum kadrolarında çalışanların yararlandıkları ödenek ve diğer haklar ve 6245 sayılı Harcırah Kanununa göre geçici görev yolluğu, görev yapacağı üniversite bütçesinden ödenir.

Bu maddede veya bu Kanunun 40 ıncı maddesinin(b) fıkrasında belirtildiği şekilde görevlendirildikleri kendilerine tebliğ edilenlerden kanuni süresi içinde göreve başlamayanlar istifa etmiş sayılırlar. Bu şekilde istifa etmiş sayılanlar, bu hizmeti yerine getirmedikçe herhangi bir yüksek öğretim kurumunda yeniden görevlendirilemezler ve diğer kamu kuruluşlarında çalıştırılmazlar.

285 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin değişik 5'inci maddesinin 6'ıncı fıkrası :

Tazminatın miktarı : Görev yerinin özelliği, görevin önemi ve güçlüğü dikkate alınarak ve İl'lere göre, Bakanlar Kurulunca belirlenecek esaslar çerçevesinde Olağanüstü Hal Bölge Valisi tarafından tesbit edilerek ödeme yapılır.

87/11989 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı'na ekli "Esaslar"ın 1'inci maddesi :

A. Bingöl, Diyarbakır, Elazığ, Hakkari, Mardin, Siirt, Tunceli ve Van illeri ile Bitlis, Muş ve Adıyaman illerinde :

a) 12/3/1986 tarih ve 3268 sayılı Kanunun değişik 2 nci maddesinde yazılı kanunlarla kanun hükmünde kararnameler hükümleri uyarınca sürekli görevle çalıştırılmakta olan Devlet memurları ile diğer kamu görevlilerine

b) Kamu kurum ve kuruluşlarında işçi statüsünde çalıştırılanlara;

c) Geçici köy korucularına;

d) 233 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ve 2333 sayılı Kanuna göre sözleşmeli olarak çalıştırılan personele;

aşağıdaki esaslar dairesinde ek tazminat ödenir.

B. Her aya ait tazminat o ayı takip eden aybaşında aylıkla birlikte ödenir ve ödenecek tazminat miktarının hesabında en yüksek Devlet memuru aylığına esas olan (1400+3300 = 4700) gösterge rakamının memur aylık katsayısı ile çarpımı sonucu bulunacak miktar esas alınır.

Bu ödemeler herhangi bir vergiye tabi tutulmaz.

Ödemelerde ve hak kazanmada aylığa ilişkin diğer hükümler uygulanır.

C. Tazminattan yararlandırılanlara ödenecek tazminat miktarına eşit bir miktar Kurumlarca ayrıca tahakkuk ettirilerek ilgililer adına nemalandırılmak üzere T. Emlak Kredi Bankası nezdinde Toplu Konut ve Kamu Ortaklığı İdaresi namına "*Olağanüstü Hal Tazminat Hesabı*" adıyla açılacak bir hesaba tahakkuk bordrolarının tasdikli birer örneği ile birlikte gönderilir.

D. Tazminatın ödenmesinde hizmetin fiilen ifa edildiği mahal dikkate alınır.

E. Olağanüstü Hal Uygulamasının kaldırıldığı mahallerde tazminat ödenmesine son verilir.

İNCELEME

I- Olağanüstü Hal Bölge Valiliği İhdası Hakkındaki 285 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 287 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile değişik 5. maddesi ile bölgeye dahil İl'ler ile mücevir illerde bulunan sürekli kamu görevlilerine en yüksek Devlet memuru aylığının (Ek gösterge dahil) %30'una kadar belirlenecek tazminatın ek olarak ödeneceği, tazminatın miktarının görev yerinin özelliği, görevin önemi ve güçlüğü dikkate alınarak ve illere göre Bakanlar Kurulunca belirlenecek esaslar çerçevesinde Olağanüstü Hal Bölge Valisi tarafından tesbit edileceği hükme bağlanmıştır.

28 Temmuz 1987 tarih ve 19531 sayılı Resmi Gazete'de yayınlanan 87/11989 sayılı Bakanlar Kurulu Kararına ekli "*Esaslar*"da bu tazminatın; olağan üstü hal bölgesinde sürekli görevle çalıştırılan devlet memurları ile kararda belirtilen diğer kamu görevlilerine ödeneceği, ödemelerde ve hak kazanmada ise aylığa ilişkin hükümleri uygulamak ve hizmetin fiilen yapılmadığı mahal dikkate alınmak şartıyla yapılacağı belirtilmiştir.

Bu esaslara göre tazminatın ödenmesinde dikkate alınması gereken ana ilkeleri :

1- Olağanüstü hal bölgesinde ve bu illere mücavir illerde sürekli görevle çalıştırılmak,

2- Tazminata hak kazanmada ve ödemede aylık hükümlerini uygulamak,

3- Görevin fiilen yapıldığı "*mahal*" dikkate alınarak bu mahal için öngörülen oranda ödeme yapmak, şeklinde belirlemek mümkündür.

Öte yandan, 87/11989 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile belirlenen "*Esaslar*"la ilgili olarak Olağanüstü Hal Bölge Valiliğince yayınlanan 1987/304, 1988/748 sayılı Genelgelerde 285 sayılı Kanun Hükmünde Ka-

rarname gereğince ödenmekte olan ek tazminatın 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun aylıklarla ilgili hükümlerine göre ödeme esasına tabi olduğu belirtilmekle birlikte, bu tazminatın geçici görev ile olağanüstü hal uygulanan iller dışında görevlendirme, bu iller dışında açılacak sınav, hizmetiçi eğitim, seminer ve kurslara katılma, hastalık izni kullanılması hallerinde kesileceği, yıllık izin ve mazeret izni kullanılması hallerinde ise kesilmeyeceği belirtilmiştir.

285 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin değişik 5'inci maddesinde ve buna bağlı olarak çıkarılan 87/11989 sayılı Bakanlar Kurulu Kararına ekli "*Esaslar*"da yer alan ilkeler ile birlikte değerlendirildiğinde, kadroları olağanüstü hal bölgesine dahil iller ile bu illere mücavir illerde olan ve sürekli bir kamu görevinin yürütülmesi için bu illerde çalışan kamu görevlilerine, olağanüstü hal illerine göre asgari ve azami nisbetleri belirlenmiş olan tazminatın fiilen görev yapılan mahal dikkate alınmak ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanununa göre aylığa uygulanan diğer hükümler uygulanmak suretiyle ödenmesi sonucuna varılmaktadır.

Varılan bu sonuca göre, olağanüstü hal bölgesine dahil iller ile bu illere mücavir iller dışına çıkılması ve hastalık izni gibi arızı sebeplerle görevin fiilen yapılmadığı hallerde, 285 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameye ait "*Esaslar*"da yer alan "*Ödemelerde ve hak kazanmada aylığa ilişkin hükümler uygulanır.*" ifadesi doğrultusunda tazminatın ancak aylığın kesildiği hallerde kesilmesi, görevin fiilen yapıldığı "*mahal*" konuşulandan ise, Bakanlar Kurulunca çeşitli olağanüstü hal illerine göre asgari ve azami nisbeti belirlenmiş olan tazminatın fiilen görev yapılan mahal dikkate alınmak suretiyle ödenmesi gerektiği anlaşılmaktadır.

II- Sürekli görevle çalıştırılma konusunda 657 sayılı Devlet Memurları Kanununa 1327 sayılı Kanunun 74. maddesi ile eklenen Ek maddelerle düzenlenen "*Geçici sürekli görevlendirme*" ile 2547 sayılı Yükseköğretim Kanununun 40/b ve 41'inci maddelerine göre yapılan atamalar özellikle arzetmektedir. Bu tür atamalarda genel olarak kadroları kendi kurumlarında kalmak üzere başka bir kurumda veya üniversiteye geçici olarak görevlendirme söz konusudur. Ancak, bu görevlendirmede görevin süresi (bir yıl, iki yıl veya bir öğretim ve eğitim yılı gibi) atama tarihinde belli olduğu gibi, sürekli bir kamu görevinin yapılması için geçici süreli olarak görevlendirilenlerin, gittikleri yerde kadrolu olarak görev yapanların faydalandıkları bütün haklardan faydalanacaklarına dair hüküm olduğundan ek tazminat ödemelerinde bu tür atamaların da sürekli görevle atama gibi düşünülmesi gerekmektedir.

SONUÇ

285 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 5'inci maddesi gereğince, olağanüstü hal bölgesine dahil illerde ile mücavir illerde sürekli görevli olarak çalışan Devlet memurları ile diğer kamu görevilerine ve ayrıca 2547 sayılı Kanunun 40'inci maddesinin (b) fıkrası ile 41'inci maddeleri gereği görevlendirilen öğretim üyelerine ek tazminat ödenirken;

Açıkça hükme bağlanmamış konularda aylığa uygulanan "*haketme*" ve "*ödeme*" kurallarının esas alınması, bölge içi görevlendirmelerde ise bu "*mahal*" için tesbit olunan oranların uygulanması gerektiğine çoğunlukla karar verildi.

SAYIŞTAY TEMYİZ KURULU KARARLARI

Derleyen :
Bayram Barun
Sayıştay Denetçisi

Tutanak No : 22091

Tarih : 29.12.1989

ÖZETİ : *Belli bir parayı ihtiva eden sözleşmelerin değiştirilmesi halinde artan miktarın aynı oranda vergiye tabi tutulması gerekeceği hk.*

488 sayılı Damga Vergisi Kanunu'nun 14. maddesinin ikinci fıkrasında *"Belli bir parayı ihtiva eden mukavelenamelerin değiştirilmesi halinde artan miktar aynı nispette vergiye tabidir"* denilmekte olup, iş artışları nedeniyle mukavele miktarında meydana gelen artışlardan aynı yasaya ekli I sayılı Tablonun I. bölümünün 1/a kısmında belli parayı ihtiva eden mukavelenamelere ilişkin %50 oranında damga vergisinin alınması gerekmektedir.

Dilekçi, iş artışına ilişkin kararın ihale kararı olduğunu ve bundan Damga Vergisi Kanunu'na göre %30 oranında damga vergisi alındığını iddia etmekte ise de; Damga Vergisi Kanunu'nun 6. maddesinde, bir kağıtta toplanan akit ve işlemler birbirine bağlı ve bir asıldan doğma oldukları takdirde, damga vergisinin, en yüksek vergi alınmasını gerektirir akit veya işlem üzerinden hesaplanacağı hükme bağlandığından iş artışı nedeniyle düzenlenen kağıt, hem mukaveleyi değiştirir nitelikte, hem de ihale kararı niteliğinde bulunduğundan söz konusu verginin daha yüksek olan mukavele pulu nispetinde alınması yasa gereğidir.

Tutanak No : 22342

Tarih : 17.4.1990

ÖZETİ : *Temyize başvurma süresinin son gününün çalışmaya ara verilen 20 Temmuz-4 Eylül tarihlerine rastlaması durumunda H.M.U.K. nun 177. maddesi hükmüne göre ilgililere 7 günlük ek süre verilmesi gerekeceği hk.*

832 sayılı Sayıştay Kanunu'nun 68. maddesinin son fıkrasında belirtilen 90 günlük temyiz süresinin son gününün, aynı Yasanın 101. maddesinde belirlenen çalışmaya ara verilen günler olan 20 Temmuz-4 Eylül tarihlerine rastlaması durumunda ne yapılacağına ilişkin, Sayıştay Kanununda herhangi bir hüküm bulunmamaktadır.

832 sayılı kanunun, kanunda hüküm bulunmayan hallerle ilgili 79. maddesinde, aynen *"Kanun yollarına başvurma hallerinde bu kanunda yer almamış olan hususlar hakkında Hukuk Mahkeme Usulleri Kanununun ilgili hükümleri uygulanır."* denilmekte olup; Hukuk Mahkeme Usulleri Kanununun 177. maddesinde de, *"Bu kanunun tayin ettiği mühletlerin bitmesi*

tatil zamanına tesadüf ederse bu müddetler ayrıca bir karar vermeye lüzum olmaksızın tatilin bittiği günden itibaren yedi gün uzatılmış addolunur." denilmektedir.

Çalışmaya ara verilen günlerde, temyiz süresinin dolması durumunda, yukarıda açıklanan yasal nedenlerle, H.M.U.K. nun 177. maddesinin uygulanması suretiyle, ilgililere çalışmaya ara vermenin bitim tarihinden itibaren 7 günlük ek bir sürenin verilmesi gerektiğine.

Tutanak No : 22376

Tarih : 12.6.1990

ÖZETİ : *Kamu idare ve müesseselerinin kiraladıkları yerlerin kira bedellerini öderken ancak Gelir Vergisi mükelleflerinin Gelir Vergilerine mahsuben tevkifat yapabilecekleri hk.*

Temyiz dilekçesinde, Kurumlar Vergisi mükellefi olan firmaya kira bedeli ödenirken gelir vergisi kesintisi yapılmaması gerektiği belirtilmiştir.

193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun 1. maddesi uyarınca, Gelir Vergisinin mevzuu, gerçek kişilerin gelirleri olup, Kurumlar Vergisi mükelleflerinin kurum olarak elde ettikleri gelirleri kapsamamaktadır. Bu kuralın iki istisnası Gelir Vergisi Kanununun 42. maddesi kapsamına giren işlerle ilgili ödenen istihkak bedelleri ve 94/6-b maddesi hükmü uyarınca vakıf ve derneklere ait gayrimenkullerin kiralanması karşılığında, yapılan kira ödemelerinden kesinti yapılacağıdır.

Açıklanan nedenlerle, ilgili firmanın kurumlar vergisi mükellefi olması nedeniyle gelir vergisi tevkifatı yapılmasına olanak bulunmamaktadır.

Tutanak No : 22342

Tarih : 17.4.1990

ÖZETİ : *Belediye meclisi üyelerine, meclis veya heyet toplantılarına fiilen katıldıkları günler için huzur ücreti ödenmesi gerekeceği hk.*

1580 sayılı Belediye Kanunu'nun 15 inci maddesinde nüfus 70.000 den yukarı belediyelerde lüzum görüldüğü takdirde meclis üyelerine, İşçileri Bakanlığı'nın onayı ile kesinleşen miktarda huzur ücreti ödeneceği hükme bağlanmıştır.

Gerek Belediye Meclisi toplantılarına katılan üyelere gerekse aynı yasanın 62 nci ve 63 ncü maddelerine göre teşkil edilen komisyonlarda görev alarak komisyon toplantılarına katılan meclis üyelerine huzur ücreti ödenmesi gerekli bulunmakta ise de;

Huzur ücretine hak kazanma, isminden de anlaşılacağı üzere bahse konu toplantılarda hazır bulunmakla mümkün olduğundan, ancak bu toplantılara veya komisyonlara katılan günler için huzur ücreti ödenmesi gerekmektedir.

Bu nedenle, Belediye Meclisi Üyelerine huzur ücreti ödenirken, Belediye Meclisi yoklama ve imza cetvelleri ile Komisyon karar defterleri esas alınarak düzenlenecek puantaj cetvellerinin esas alınması ve bu suretle tesbit edilecek otuurlara katılma günleri üzerinden ilgililere huzur ücreti ödenmesi gerekecektir.

Tutanak No: 2587

5.11.1991

ÖZETİ : *Dar mükellefiyete tabi kişilerden alınan mal ve hizmetlerin borç taksitlerine tahakkuk eden faiz tutarlarının ödenmesinde % 30 oranında Kurumlar Vergisi tevkifatı yapılması gerekeceği hk.*

5422 sayılı Kurumlar Vergisi Kanunu'nun 1 ve 11 inci maddeleri hükmüne göre dar mükellefiyete tabi olan Fransız ve Romen Şirketlerinden kredili olarak satın alınan iş makinelerinin borç taksitlerine tahakkuk eden faiz tutarları ödenirken, aynı Kanunun 24 üncü maddesi (A) fıkrası 4 üncü bendine ve aynı maddenin "Kurumlar Vergisi tevkifatı" başlıklı bölümünün "(d) menkul Sermaye İcatlarından" başlıklı fıkrasının (bb) bendine göre % 30 oranında Kurumlar Vergisi tevkifatı yapılması gerekmekte ve aynı maddenin (B) fıkrasına göre dar mükellef durumunda olan kurumlara (A) fıkrasında yazılı kazanç ve iratları (borç faizleride dahil) sağlayanlar bu kazanç ve icatlardan kurumlar vergisi tevkifatını yapmaya mecbur olduklarından Belediye bu şirketlere borç faizlerini öderken % 30 oranında tevkifat yaparak muhtasar beyanname ile Vergi Dairesine yatırması gerekmektedir.

Tutanak No: 22604

26.11.1991

ÖZETİ : *Milli Emlak Müdürünü Sayıştay'a hesap vermekle yükümlü sayman olarak nitelendirip, mali sorumluluk tazminatı ödenemeyeceği hk.*

Genel anlamda saymanın tanımı, 1050 sayılı Muhasebe-i Umumiye Konunu'nun 9 uncu maddesinde; "Gelirleri toplama, nakit ve malları saklama, giderleri hak sahiplerine ödeme ve teslim ve bu işlerle ilgili her türlü göndermeler ile bunlara bağlı bütün nakit ve mal işlemlerini yapan ve Sayıştay'a yönetim dönemi hesabı verenlere saymen denir." biçiminde yapılmıştır.

Maliye ve Gümrük Bakanlığınca 9 Mart 1988 tarihinde yayımlanan Ayniyat işlemlerinin yürütülmesinde uyulacak esas ve usullere ilişkin genelgede açıkça belirtildiği üzere, ayniyat hesapları Sayıştay'a iller itibariyle ayrı ayrı verilmekte, illerden gönderilen cetvellere göre merkezde düzenlenen ayniyat idare hesabı Bakanlık tarafından Sayıştay'a verilmektedir.

Üstelik, İl Ayniyat Saymanlığı görevinin gerek 178 sayılı KHK nin Geçici 5 inci maddesi hükmü ile, yürürlükte bulunan 2996 sayılı Maliye Vekaleti teşkilat ve Vazifeleri Hakkında kanun'un 25 inci maddesi hükmüne göre, gerekse Maliye Vekaleti Teşkilat ve Vazifeleri Hakkında Nizam nâmenin 51 inci maddesi hükmüne göre Milli Emlak Müdürleri tarafından değil Milli emlak memuru yada katiplerinden biri tarafından yapılması icap etmektedir.

Açıklanan mevzuat hükümleri karşısında Sayıştay'a idare hesabı vermeyen ve ayniyat mutemedi durumunda bulunan Milli Emlâk Müdürüne, sayman tanımı içinde mütalâa ederek puan mali sorumluluk tazminatı ödenmesi mümkün bulunmamaktadır.

Tutanak No : 22645

7.1.1992

ÖZETİ : Memur olan kişinin çocuklarının tedavi giderinin ödenebilmesi için, bu çocukların 657 sayılı Kanunun 204 ve 206 inci maddelerine göre aile yardımı ödeneğine müstehak olması gerektiği hk.

Devlet Memurlarının Tedavi Yardımı ve Cenaze Giderlerin Yönetmeliğinin değişik 3 üncü maddesinde Devlet memurunun ail yardımı ödeneğine hak kazanan çocuklarının, tedavi ve yol giderlerinden yararlanacakları hükme bağlanmış olup bu ödeneğe hak kazanmayan çocuklar için tedavi yardımının yapılması mümkün bulunmamaktadır.

657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 204 üncü maddesinde, aile yardımı öneğine nasıl hak kazanılacağı belirtildikten sonra 206 ıncı maddesinde, çocuklar için aile yardımı ödeneğinin verilemeyeceği haller sayılmıştır. Buna göre 19 yaşını doldurup yüksek öğrenime devam etmeyen erkek çocuklar için aile yardımı ödeneğinin verilmemesi gerekmektedir.

Tutanak No : 22653

21.1.1992

ÖZETİ : Kendinden öncekinden devren aldığı hesabın eksikliklerini göstermeyen saymanın, bunlara gelecek mali sorumluluğu borçlulara ve sebep olanlara rücu hakkı bulunmak üzere üstlenmiş olacağı hk.

Saymanın kendinden evviki saymandan hesabı devralırken takipteki alacakları ve bunların neden tahsil edilemediğini gösteren belgeyi görerek hesabı devralmaları bunlar yoksa veya yapılmayan tahsilata ilişkin gerekçe mevzuata uygun değilse bunu belirten şerh koyarak hesabı devralmaları gerekir. Bu yapılmamışsa evvelki saymanlar zamanında yapılmayan işlemler

dolayısıyla tahsiledilmeyen gelire ilişkin sorumluluk yeni saymana ait olur. 1050 sayılı Muhasebe-i Umimiye Kanununun 19. ve 20. maddelerindeki bu konuyla ilgili hükümler açıktır.

Hal böyle olunca yılında gerekli takibat işlemleri yapılmış olsa bile daha evvelki 4 yılda takibatı yapılmayan işlemlerden dolayı zamanaşımına uğramayan kamu alacağına ilişkin sorumluluk, kendinden evvelki saymandan hesabı devralırken dosyada bu konuda herhangi bir kayıt konduğuna dair belge bulunmadığından saymana ait olacaktır.

Tutanak No : 22652

22.1.1992

ÖZETİ : *Herhangi bir sebeple görevinden ayrılan veya alınan Belediye Başkanının yerine vekalet eden Başkan Vekiline, başkan ödeneğinin verilebilmesi için Belediye Meclisi Kararının var olması gerektiği hk.*

Belediye Başkanı 657 sayılı Devlet Memurları Kanununa tabi bir kamu görevlisi olmadığı ve Belediye Başkanlığı kadrosuda yine bu kanunda öngörülen kadrolardan olmadığı için, herhangi bir sebeple görevden ayrılma veya alınma halinde yerine vekalet eden Başkan Vekiline ödenecek ödenekler konusunda adı geçen kanunda bir düzenleme bulunmadığı gibi başka bir yasal düzenlemede uygulamada mevcut değildir.

Ancak bu boşluğu dolduran yargı icthatları ve İçişleri Bakanlığı Genelgeleri mevcuttur. Bunlardan anlaşılan, Başkan Vekiline, başkan ödeneğinin verilebilmesi için Belediye Meclisi Kararının mevcudiyeti gereklidir.

Bu durumda bu mecburiyet yerine getirilmeksizin Belediye Başkan Vekiline, Başkana verilen ödeneğin verilebileceğine dair herhangi bir yasal dayanak olmadığından, bu ödemenin yapılması mümkün bulunmamaktadır.

DAİRELER KURULU KARARLARI

Derleyen :
Sema ERTEM
Sayıştay Uzman Denetçisi

Karar No : 810/3

Karar Tarihi : 11.3.1992

ÖZETİ : Sayıştay'a gönderilen yönetmeliklerin Sayıştay'ca incelenmek mütalaa verilebilmesi için öncelikle, bir bakanlık veya Sayıştay denetimine tabi diğer idare ve kurumlar tarafından hazırlanması ve kamu maliyesi ve istihdama ilişkin hükümler içermesi şartı aranmakta olduğu hk.

Gereği Görüşüldü :

..... Konfederasyonunca hazırlanıp 832 Sayılı Kanunun 105. maddesi hükmü uyarınca Bakanlığı tarafından Sayıştay'a gönderilmiş bulunan "Üretilen Mal ve Hizmetlerin Ücret Tarifelerinin Düzenlenme Usul ve Esaslarının Tespitine İlişkin Yönetmelik" taslağı hakkında, Daireler Kurulunun 11.3.1992 tarih ve 810/3 Sayılı kararı ile Sayıştay görüşü belirlenmiştir.

Taslağın maddelerinin görüşülmesine geçilmeden önce, taslak hakkında 832 sayılı Kanunun 105 nci maddesi hükmü uyarınca görüş bildirilmesinin mümkün olup olmadığı hususu üzerinde durulanak yapılan görüşmeler sonucunda;

832 sayılı Sayıştay Kanununun 105 nci maddesinde; "Bakanlıklar ve Sayıştay'ın denetimine gören diğer idare ve kurumlarca mali konularda düzenlenecek yönetmelikler Sayıştay'ın istişari mütalaa alındıktan sonra yürürlüğe konulabilir.

Sayıştay bu mütalaaı istemin yapılması tarihinden başlayarak iki ay içinde bildirir." denilmek suretiyle, Sayıştay'ca istişari görüş bildirilecek yönetmeliklerin, Bakanlıklar veya Sayıştay denetimine tabi olan diğer idare ve kurumlarca hazırlanması ve mali konulara ilişkin olması esası getirilmiştir.

Başka bir deyişle, bir yönetmelik hakkında Sayıştay'ca görüş bildirilebilmesi için yönetmeliği düzenleyici mercii esas alınmış ve yönetmeliğin mali konuları ihtiva etmesi amaçlanmıştır.

Nitekim 3280/2 sayılı Sayıştay Genel Kurul Kararında da anılan 105 nci maddenin yorumu yapılarak, bir yönetmelik taslağı hakkında 105 nci madde uyarınca görüş verilebilmesi için Bakanlıklar ve Sayıştay'ın denetim alanına giren diğer idare ve kurumlarca hazırlanmış olması ve kamu maliyesi ve istihdama ilişkin konuları kapsamı gerektiğine karar verilmiştir.

..... Bakanlığından alınan tarih ve sayılı yazıda, taslağın, 507 sayılı Esnaf ve Sanatkârlar Kanunu'nun 3741 sayılı Kanunla değişik 125 nci maddesi gereğince, Konfederalasyonunca hazırlandığı ve Bakanlıkla-
rınca onaylandığı belirtilmiştir. Taslağın Dairede görüşülmesi sırasında toplantıya katılan temsilciler tarafından yapılan açıklamalarda; Sözkonusu yönetmelik taslağının Konfederasyonunca hazırlandığı, Sa-
nayi ve Ticaret Bakanlığının hazırlamada bir katkısının ve yardımının olma-
dığı, esasen; Bakanlığın ilgisinin, Esnaf ve Sanatkarlar Kanununun 125.
maddesinde belirtilen "Konfederasyonca çıkarılacak yönetmelik Bakanlık-
ça onaylanır." hükmü gereği onaylamakla sınırlı olduğu, diğer taraftan, gön-
derilen yönetmelik taslağının ilk düzenleme olmadığı, daha önce, 10.6.1991
tarih ve 91/55 sayılı Bakanlık onayına istinaden aynı ad altında yürürlüğe
konulduğu, bu defa, sözkonusu taslağın Resmi Gazetede yayınlanması için,
Başbakanlığa gönderildiği, ancak; Başbakanlıkça Sayıştay görüşü alınma-
sının gerekli olduğu vurgulanarak, 27.11.1991 tarih ve 04015 sayılı yazıla-
rıyla iade olunduğu, gerçekte, buna benzer birkaç yönetmeliğin Sayıştay gö-
rüşü aranmaksızın Başbakanlıkça Resmi Gazetede Yayımlanmasına müsa-
ade edildiği, özetle; yönetmelik taslağının Sanayi ve Ticaret Bakanlığınca
hazırlanmadığı, görüşü ileri sürülmüştür.

Bu durumda, anılan 105 nci madde hükmü gereği ve konuyla ilgili
8.5.1968 tarih ve 3280 nınaralı Sayıştay Genel Kurul Kararı ile daha önce
verilmiş Daireler Kurulu Kararlarında; gönderilen taslakların Sayıştay'ca
incelenerek mütalaa verilebilmesi için öncelikle, bir Bakanlık veya Sayıştay
denetimine tabi diğer idare ve kurumlar tarafından hazırlanması ve kamu
maliyesi ve istihdama ilişkin hükümler içermesi şartı aranmakta olduğu-
dan; Konfederasyonu tarafından hazırla-
nan sözkonusu taslak hakkında 832 sayılı Kanunun 105 nci maddesi hükmü
uyarınca istişari görüş bildirilmesine mahal bulunmadığı ve taslağın Daire-
sine iadesi uygun olacağına oybirliğiyle karar verildi.

Karar No : 808/1

Karar Tarihi : 19.2.1992

ÖZETİ : 2547 sayılı Yüksek Öğretim Kanununun 58. maddesine göre
çıkarılan Esasların 7. maddesinde sayılan işler dışında, te-
sislerin yapım, bakım ve onarımların Katma Bütçeden yapı-
lması, mevcut mevzuat hükümlerine göre döner sermaye
gelirlerinden ödeme yapılmasının mümkün olamayacağı hk.

Gereği Görüşüldü :

..... Üniversitesi Fakültesi ile Müteahhit ara-
sında aktedilen ihale bedelli
işine ilişkin sözleşmenin tescilinde hasıl olan tereddüt üzerine 4. Dairece ve-
rilen 26.12.1991 tarih ve 31-13/16502 sayılı karara itirazın Üniversitesi
Rektörlüğünden alınan 3.2.1992 tarih ve 2878 sayılı yazıda;

SAYIŞTAY BAŞKANLIĞINA

İlgi : 21.1.1992 tarih 360044/16502 sayılı yazı
nız.

Fakültemiz Ortopedi ameliyathanesi ve Geropsikiyatri Kliniğinin onarımları ile ilgili 4.11.1991 tarihinde ihalesi yapılan 1.878.000.000.-TL Keşif Bedelli Sözleşme Dosyası Başkanlığınıza vize edilmek üzere gönderilmiş fakat ilgi yazınızda 4. Dairede incelenmesi sonucunda 26.12.1991 tarih 31-13/16502 sayılı kararda açıklanan nedenlerden vize edilmeyerek tarafımıza iade edilmiştir.

12.7.1984 tarih 18456 sayılı Resmi Gazetede yayınlanan Döner Sermaye İşletme Yönetmeliğinde Faaliyet Alanları başlıklı 3. Maddesine aften dosyaların vize edilmediği belirtildiğinden;

Yaptığımız tetkik ve inceleme neticesinde, Bakanlar Kurulunun 4.8.1984 tarih ve 18479 sayılı Resmi Gazetede 84/8213 sayılı Döner Sermayeli Kuruluşlar İhale Yönetmeliği yayınlanmış ve bu yönetmeliğin Amaç ve kapsam başlıklı 1. Maddesine göre Katma Bütçeye Dahil Üniversitemize bağlı Döner Sermayeli Kuruluşlara bu yönetmelikte yazılı hükümlere uyulması gerektiği belirtilmiştir. Adı geçen 1. Maddede yapım işi de belirtilmiştir. Aynı yönetmeliğin 71. Maddesine göre Kuruluşların bu yönetmeliğe aykırı hükümleri yürürlükten kaldırıldığı belirtilmiş ve 73. Maddeye göre Resmi Gazetede yayım tarihinden itibaren yönetmeliğe uyulmak zorunluluğu hasıl olmuştur.

Adı geçen işlere ait şartnameler de tamamen bu yönetmeliğe uygun hazırlanmış onay belgelerinde bu husus belirtilmiştir.

Sözleşmenin bu görüşler doğrultusunda tekrar gözden geçirilmesi ve vize edilmesi hususunda gereğini arz ederim.

Rektör

denilerek sözleşmenin tescili istenmiştir.

Dosya üzerinde yapılan incelemede; Fakültesi Hastanesi Kliniği Reorganizasyonu işi 1991 ve 1992 yılları yatırım programlarında yer almadığı halde, sözkonusu işe ait ihalenin 4.8.1984 tarih ve 18479 tarihli Resmi Gazetede yayımlanan Döner sermayeli Kuruluşlar İhale Yönetmeliğinin 30. maddesine göre kapalı teklif usulü ile yapıldığı, ihaleye dört firmanın katıldığı, bunlardan, % 6,1 indirim teklifinde bulunan ait teklifin uygun teklif kabul edilerek, işin ihale edildiği görülmüştür.

Bu konuda 4. Dairece verilip red işlemine esas tutulan Kararda özetle, "2547 sayılı Kanunun 58. maddesinin 2880 sayılı Kanunun 31. maddesi ile değiştirilmesi üzerine, esas yönetmeliğin 7 nci maddesinin de Sayıştay'dan görüş alınarak değiştirildiği ve bu değişiklik sonucu" bakım ve onarım" işlerinin maddeden çıkarıldığı ve söz konusu madde gereği döner sermaye gelirlerinin en az % 30 nun bu döner sermaye işletmelerinin araç, gereç, araştırma ve diğer ihtiyaçlarına harcanabileceği, ihale konusu olan bakım, onarım tefriş ve muhtelif tesisatın yenilenmesine ilişkin giderlerin diğer ihtiyaçlar meyanında kabul edilemeyeceği, diğer taraftan da anılan onarım işi 1991 ve 1992 yılları yatırım programlarında bulunsabile, bu işe ilişkin ödemelerin yapılmasına imkan veren bir mevzuat hükmü de bulunmadığından, Fakültesi Döner Sermaye İşletmesince yaptırılması düşünülen lira ihale bedelli Kliniği onarımına ilişkin sözleşmenin tesciline imkan olmadığı" belirtilmiştir.

Bu tespitlerden sonra yapılan görüşmeler sonucunda;

2547 sayılı Kanunun 50. maddesi 260 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile değiştirilmiş ve bunun üzerine anılan maddeye göre çıkarılan Çerçeve Yönetmeliğinin 7. maddesi de değiştirilerek maddede "Her eğitimöğretim, araştırma veya uygulama birimi veya bölümü ile ilgili öğretim elemanlarının katkısı ile toplanan döner sermaye gelirlerinin en az yüzde otuzu o kuruluş veya birimin araç, gereç araştırma ve diğer ihtiyaçlarına, ayrılır." denilmek suretiyle döner sermaye gelirlerinin en az yüzde otuzunun o kuruluş veya birimin araç, gereç, araştırma ve diğer ihtiyaçlarına, harcanabileceği öngörülmüştür. İhale konusu olabilecek bakım, onarım gibi hususlarla ilgili harcamalara yeni metinde yer verilmeyerek, söz konusu işlerin döner sermaye gelirlerinden karşılanması istenilmemiştir.

Kanun koyucu, 2547 sayılı Kanunun 58. maddesinde yaptığı değişiklikle, döner sermaye gelirlerinden, sadece araç, gereç, araştırma ve diğer ihtiyaçlar için kaynak ayrılmasını hükme bağlamıştır. Başka bir anlatımla, sayılan işler dışında yapılacak harcamaları mevcut mevzuat hükümlerine göre ödemek mümkün değildir.

Diğer taraftan, aynı Kanunun 58. maddesine göre çıkarılan ve Sayıştay'dan görüş alınarak, 12.7.1984 tarih ve 18456 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Fakültesi Döner Sermaye İşletmesi Yönetmeliğinin, "Faaliyet Alanı" başlıklı 3. maddesinin;

"Döner Sermaye ile aşağıdaki iş ve hizmetler yapılır.

a) Klinik, poliklinik, ameliyathane ve laboratuvarlarda yapılacak muayene, tetkik, tahlil, tedavi, ameliyat, bakım ve üretimle ilgili iş ve benzeri hizmetlerin yapılması.

b) Yüksek Öğretim Kurumları dışındaki kuruluşlar ile gerçek ve tüzel kişiler tarafından istenilecek bilimsel görüş, araştırma ve benzeri hizmetler ile bunlara ilişkin raporların düzenlenmesi." şeklindeki düzenlemesinden, döner sermaye işletmesinin faaliyetlerinin, ancak muayene, tetkik, tahlil, tedavi, ameliyat, bakım ve üretimle ilgili iş ve hizmetlerin, doğrudan tedaviyle alakalı iş ve hizmetlerin yapılması olduğu, kliniklerin onarım, boya, badana, tefriş ve muhtelif tesisatlarının yapım işlerinin ise, mümkün olmadığı açıkça anlaşılmaktadır.

Öte yandan, aynı maddenin (a) fıkrasında yer alan "bakım ve üretimle ilgili iş ve benzeri hizmetlerin yapılması" ifadesine dayanarak onarım işinin yaptırılabilceği ileri sürülebilir ise de; ifade söz konusu işlerin, ücret karşılığında gerçek ve tüzel kişilere fakültece yapılmasına izin vermektedir. Oysa, Üniversitece yaptırılmak istenen iş ise Fakülteye ait onarımın müteahhit tarafından yapılmasıdır. Bunun da fıkra ile ilgisi bulunmamaktadır.

Yapılacak işin sadece cihazların montesi ile ilgili bakım, onarım işinden ibaret olmadığı dosya üzerinde yapılan incelemelerden anlaşılmaktadır. Sözleşme ekleri arasında bulunan keşif özetlerinde İnşaat işleri, Sıhhi Tesisat İşleri, Müşterek Tesisat, Elektrik işleri, Kalorifer işleri ise, lira olarak yer almaktadır. Bu tabloda en büyük imalat kalemini inşaat işleri oluşturmaktadır. Bu da gösteriyorki, yapılacak işi alınan araç ve gereçlerin monte edilmesinden doğan, zaruri onarım olarak nitelemek mümkün değildir. Yapılacak iş başlıbaşına müstakil bir inşaat işi olacaktır.

Yine anılan onarım 1991 ve 1992 yılları programlarında yer almadığı gibi, programlarda yapılacak işlere yer verilse bile, ödemelerin yapılmasına imkan sağlayan ayrı bir mevzuatın olması, başka bir ifadeyle ödemeye dayanak teşkil edecek bir mevzuatın bulunması gerekmektedir. Oysa, işin üniversitenin izlediği yol dahilinde gerçekleştirilmesine ve bedelinin Döner Sermayeden ödenmesine izin veren bir hüküm bulunmamaktadır.

Üniversitenin gönderdiği itiraz yazısında ileri sürülen iddiaya gelince, Döner sermayeli Kuruluşlar İhale Yönetmeliği bir ödemeye veya harcamaya dayanak teşkil etmemektedir. Adı geçen Yönetmelik döner sermayeli kuruluşların yapacakları alım, satım, hizmet, yapım, kira, trampa, mülkiyetin gari aynı hak tesisi ve taşıma işleri ihalelerinde usul ve esasları belirlemektedir. Yoksa döner sermayeli bir kuruluşun mevzuatında bu tür harcamaya cevaz veren bir hüküm yokken ona müsaade eden veya harcamalara dayanak olan bir yönetmelik değildir. İhalelerde sadece usul ve esaslarla ilgili şekil şartlarını belirlemektedir.

Bu nedenlerle, 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu ile Yükseköğretim Kurumlarına verilmiş olan görevlerin gerçekleştirilmesi için gerekli olan tesislerin yapım, bakım ve onarımlarının Katma Bütçe imkanları ile yaptırılması, döner sermaye imkanlarının da kendi mevzuatı dahilinde belirlenen amaçları doğrultusunda kullanılması gerekmektedir.

Yukarıda açıklanan mevzuat hükümleri karşısında, Fakültesi Döner Sermaye İşletmesi tarafından yaptırılması düşünülen -lira ihale bedelli Kliniği onarımına ilişkin sözleşmenin tescilinin mümkün görülemediğine, çoğunlukla karar verildi.

DAİRE KARARLARI

Derleyenler :

Cengiz AYTAR Sayıştay Uzman Denetçisi

Bayram BARUN Sayıştay Denetçisi

İHALE MEVZUATI İLE İLGİLİ DAİRE KARARLARI

Daire : 4 Tarih : 8.10.1991 Tutanak No: 27354/7-a Üniversite

El ile geniş derin kazı ve Makina ile geniş derin kazı fiyatlarının "paçal" olarak tespit edildiği halde 14018 poz numarası ile toprak dolgu sıkıştırma ücreti ödenmiş olduğu görülmüştür.

Yapı İşleri Genel Müdürlüğünün paçal kazı ve Nakli ile ilgili 15.11.1988 gün ve B.06/ Başbakanlık 199-2/370-B sayılı paçal kazı fiyatlarının Sağlıklı olarak tespiti konulu Genelgesinde de belirtildiği üzere;

Paçal kazılara ait birim fiyat tarifelerinde kazının "..... tokmaklanması ve sıkıştırılması" işlemleri de yer aldığından ayrıca 14 018 poz nolu imalat birim fiyatının uygulanmaması gerekmektedir.

Daire : 8 Tarih : 7.8.1991 Tutanak No: 2471 Özel İdare

Sözleşme hükümlerine göre ihale bedelinin % 30'u üzerinde yapılan işin bedelinin ödenmesi mümkün değildir. Ancak Yargıtay Hukuk Genel Kurulunun 2.7.1958 gün ve E 16, K 33 nolu kararında "Akit dışı yapılan işler hakkında Borçlar Kanununun 413. maddesi hükümleri uygulanır. Bu durumda sözleşme ile belirlenen hükümlere göre bulunan karşılığın değil, birbirliklerinin işin yapıldığı tarihteki rayice göre taktir edeceklere iş bedeline göre tesbit yapılmalıdır. Müteahhit Ticaret Kanununa göre ücret isteyebilir ancak müteahhitlik kârı isteyemez" denilmektedir. Bu hale göre müteahhit, müteahhitlik kârı hariç yaptığı masrafları isteyebilir; yapılan ihale tenzilatı müteahhitlik kârının üzerinde olması nedeniyle de fazla ödeme olmadığı anlaşılmaktadır. Bu itibarla ilişik yoktur.

Daire : 8 Tarih : 7.8.1991 Tutanak No: 2471 Özel İdare

Ayniyat Talimatnamesine göre demirbaş niteliği taşıyan ve Bayındırlık Bakanlığı birim fiyat listelerinde bulunmayan kalın perdelik kumaş, halı, tül perde, telefon makinası gibi taşınabilir eşyaların hakedişe dahil edilerek, eşyaların bedellerinin % 25 kârlı olarak üstenciye ödenmesi sonucu fuzulen ödenen liranın sorumlulara ödettirilmesi gerekir.

Daire : 8 Tarih : 28.11.1991 Tutanak No: 2488 Askeri Saymanlık

Süre uzatımı kararından sonra yapılacak istihkak ödemelerinden 193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun 42 ve 94. madde hükümlerine göre % 5 gelir vergi kesintisi, hesaplanan gelir vergisi tutarı matrah olmak üzere de 3238 sayılı Kanunun 13/5 maddesi hükmü uyarınca % 5 oranında Savunma Sanayi Destekleme Fonu kesintisi yapılması gerekmektedir.

Daire : 3 Tarih : 20.6.1991 Tutanak No : 125-5 Deft.

Mimar Sinan Üniversitesi Türk Güzel Sanat Vakfına yaptırılan bedelli işine ait protokolde KDV ne ilişkin bir düzenleme bulunmasına rağmen Vakıf adına hareket etmekle görevli Prof. tarafından işi yaptıran daireye hitaben yazılan yazıda iş bedeline KDV tutarının dahil olduğunun belirtilmesi karşısında iş bedeline ilaveten KDV ödenmesi mükerrer ödemedir.

Daire : 3 Tarih : 20.6.1991 Tutanak No : 125-7 Deft.

1.7.1988 tarihinden geçerli olmak üzere yayımlanan 88/13181 yılı fiyat farkı kararnamesinin "Malzeme fiyat farkı hesabına esas alınacak fiyatlar" ı düzenleyen (9.2.) maddesinin (b) fıkrasında aynen " hasırçelik için ise Ø 8 mm düz beton çelik çubuğun Türkiye Demir Çelik İşletmelerindeki (.....) fabrika satış fiyatları KDV'siz olarak esas alınır." denilmektedir.

Söz konusu hakedişte 8 mm. düz beton çelik çubuğun 7.11.1988 tarihindeki zamlı fiyatının yılbaşındaki baz fiyatına oranı, hasır çeliğin baz fiyatına uygulanarak ödenecek fiyat farkı tesbit edilmiştir.

Oysa, yukarıda yazılı hüküm uyarınca, 8 mm. düz beton çelik çubuğun Türkiye Demir ve Çelik İşletmelerindeki fabrika satış fiyatında meydana gelen artışlar hasır çelik fiyat farkı olarak ödenmelidir.

Daire : 3 Tarih 20.6.1991 Tutanak No : 125-11

Bayındırlık ve İskan Bakanlığının (Yapı işleri genel müdürlüğü) Bayındırlık İşleri Genel Şartnamesinin 6. maddesinin uygulanması ile ilgili 30.12.1985 gün ve B-06/B-10 Başbakanlık/99-2/11816-B sayılı genelgesinin 3 numaralı bendinde "malzeme sahipli ocaklardan alındığı takdirde; 4. madde gereğince tesbit edilmiş satınalma bedeli ile uygulama yılına ait Bayındırlık ve İskan Bakanlığı rayiç fiyatı arasındaki fark; müteahhit karı ve genel gider payı eklenmeksizin ve eksiltme indirimi hesaba katılmaksızın müteahhide ödenecektir" denilmek suretiyle kum çakıl fiyat farkının ne şekilde ödeneceği konusunda açıklık getirilmiştir.

İstanbul ilinde kum çakıl ocağı bulunmadığından inşaatlar için gerekli kum çakıl kumcular derneği tarafından denizden çıkarılıp depolanan kum depolarından temin edilmektedir. Bu depolardan satılan kum çakıl yıkanmış ve elenmiş olarak değil tüvenan olarak satılmakta ve satış fiyatı müşteri kamyonuna yükleme bedelini de içermektedir. Dolayısıyla nakliye analizlerinde yoğunluk 1.8 olarak alınmakta ve yükleme bedeli verilmemektedir. Hakediş ekli kum çakıl nakliye analizleri içerisinde "deniz nakli" ifadesiyle ödenen kum çakıl fiyat farkına % 25 müteahhit karı eklenmiş buna karşılık hakediş dış kapağı üzerinde de ihale indirimine tabi tutulmuştur. Bu nedenle de ihale indirimi % 20 nin altında olan bu işte fazla ödemeye neden olunmuştur.

Daire : 3	Tarih : 20.6.1991	Tutanak No : 125-12	Deft.
-----------	-------------------	---------------------	-------

A) Molozların şantiye nizamiyesinden alınarak atış alanı mevkiine nakli için ödenecek bedelin tesbitinde yoğunluğun 2000 ton/m³ yerine 2.200 ton/m³ olarak nakliye analizine konulduğu görülmüştür.

Taşıma genel teknik şartnamesinin 8 nci maddesinde yer alan III. numaralı cetvel sonundaki not kısmında;

"2- Her cins malzemeden kargir enkaz için yoğunluk 2.000 ton/m³ (İmalattaki ölçüye göre) kabul edilir" hükmü yer almıştır. Söz konusu hüküm uyarınca 18.183, 18.185, 18.192 poz numaralı söküm ve yıkım işleri ile YFZ.18 fayans ve mozaik sökümünden çıkan enkaz için yoğunluğun 2000/ton/m³ kabul edilmesi gerekir.

Daire : 3	Tarih : 20.6.1991	Tutanak No : 125-13	Deft.
-----------	-------------------	---------------------	-------

Demir kütük ve saç fiyat farklarına, her iki malzemenin de fabrikadan temin edilmiş olmasına karşın, depo fiyat farkı ilave edildiği görülmüştür.

Yüksek Fen Kurulu Başkanlığının Betonarme ve Profil Demirlerin Depo Fiyat Farkı Konulu Yazısında da açıklandığı gibi Türkiye Demir ve Çelik İşletmeleri ürettiği madde mamüllerinin satış fiyatlarını listeler düzenlemek suretiyle yayınlamakta, ayrıca bir liste halinde de bu fiyatlar bünyesinde yer almayan merkez ve diğer bazı illerdeki mevcut satış depolarına ait depo fiyat farklarını belirtmektedir. Mamüllerin satış fiyatlarını gösteren listedeki fiyatlar baz fiyat olup, gerçek satış fiyatı bu fiyatlara depoların fabrikalara olan uzaklıklarına göre tesbit edilmiş olan fiyat farklarının ilavesiyle bulunur.

Türkiye Demir ve Çelik İşletmeleri Kurumu Genel Müdürlüğünün 13.12.1984 tarih ve 63-67-21042 sayılı yazısında da belirtildiği gibi depo fiyat farkı adı altında açıklanan bedel, stoklama istifleme, tahmil-tahliye ve nakliye hizmetlerinden ileri gelmektedir. 1976 yılından itibaren uygulan-

maya başlayan "merkez depo fiyat farkı ise 1980 yılına kadar rayiçlere ilave edilmiş, dolayısıyla birim fiyatların bünyesine girmiş, 1981 yılından bu yana ise rayiç ve birim fiyatlara yansıtılmamıştır.

Yukarıdaki açıklamalardan da anlaşılacağı gibi demirin satış fiyatını oluşturan unsurlardan birini temsil eden ve depo fiyat farkı olarak adlandırılan bedelin uygulanmasında söz konusu kurum tarafından yayımlanan listelerin esas alınması gerekmektedir.

Hakediş raporu ekleri arasında bulunan, depo fiyat farklarına ilişkin 16.7.1987 tarihli Türkiye Demir ve Çelik İşletmeleri yazısında merkez depo fiyat farkı adı altında bir bedel yer almadığından, fabrikadan temin edilen demir kütük ve saç için depo fiyat farkı ödenmesi mümkün değildir.

Daire : 3	Tarih : 20.6.1991	Tutanak No : 125-17	Deft.
-----------	-------------------	---------------------	-------

İşine ait 1 numaralı hakediş işyeri teslim tarihi olan 15.1.1988 ile 27.1.1988 tarihleri arasındaki 12 günlük süreyi kapsamaktadır. Ancak, bu tarihler arasında 23.1.1988 tarihinde akaryakıt zam gelmiş olup 23.1.1988 ile 27.1.1988 tarihleri arasındaki 4 günlük süre içerisinde yapılan imalat ve ihzarata akaryakıt fiyat farkı ödenebilir. İşyeri teslim tarihi olan 15.1.1988 ile akaryakıt zam tarihi olan 23.1.1988 tarihleri arasındaki 8 günlük sürede yapılan imalat ve ihzarata akaryakıt fiyat farkı ödenmemesi gerekir. Yani 1 no.lu hakedişteki imalat ve ihzaratın 4/12'si için akaryakıt fiyat farkı ödenmemek suretiyle fazla ödemedede bulunulmuştur.

Daire : 3	Tarih : 20.6.1991	Tutanak No : 125-25-A	Deft.
-----------	-------------------	-----------------------	-------

İşinde 15.040/A pozundan 253.000.- metreküp röpriz bedeli ödenmiştir. (not poz numarası hakedişte 15.040/A yerine 15.140/A olarak yazılmıştır) Röpriz bedeli ödenen 253.000 m³ kazı için, 07.005/k-1 poz numaralı Ariyet ocağından getirilecek veya depoya gidecek kazının taşınması (10.000 m'ye kadar) $F=1.25 \times 0.00034 \text{ k}$ $Vm=0.00425 \text{ k}$ formülü ile taşıma bedeli ödenmesi gerekirken buna uyulmayarak arazi klas durumuna göre (tabi zemin) kazı nakliye bedeli ödenmek suretiyle aşağıda hesabı gösterildiği üzere 103.926.525.- TL fazla ödemedede bulunulduğu görülmüştür.

"15.040/k poz numaralı kayadan başka bir cins zeminin röprizi ve kullanılması" birim fiyatına ait tarifte aynen "İdarece değiştirilen yeni yol ekseninin projede belirtilen eski yol ekseninden 25 metreden çok ayrıldığı yol kesimlerinde depo yerindeki kayadan başka her cins ve klastaki zeminin poz 2200 deki esaslar ve şartlar dahilinde tekrar kazılması ve kullanılması.

Birim fiyata dahil olan masraflar poz 2300 deki gibidir.

Birim fiyata dahil olmayan masraflar poz 2200 deki gibidir denilmektedir. Burada sözü edilen poz 2300 e ait birim fiyata dahil olan masraflar bölümünde aynen "Depo yerindeki her cins ve klastaki zeminin kazılması kazı malzemesinin vasıtalarla yüklenmesi, nihai ortalama 100 metre mesafeye kadar taşınması boşaltılması, serilmesi, düzeltilmesi suretiyle röpriz yapılması, aşağıda birim fiyata dahil olmayan masraflar başlığı altında sayılanlar dışında kalan diğer bütün işlerin yapılması için lüzumlu her türlü işçilik malzeme makina, alet ve edavat masrafları ile müteahhit karı ve genel masraflar denilmekte olup 2200 poza ait birim fiyata dahil olmayan masraflar bölümünde ise "Dolgu veya depoya gidecek beher metreküp kazının nihai ortalama 100 metreden fazla mesafeye taşınması, yol, kamulaştırma sahası ile ariyet ve ocak yerlerinde yapılacak ağaç kesme işleri, dolgu altlarında yapılan zayıf bitkisel toprak vs. ve oynak (batak ve balçık) zemin kazıları, dolgu altlarındaki mevcut yol yüzeylerinin sürülerek kabartılması işleri kazılmış malzemelerin dolgularda kullanılması sırasında yaptırılan sulama ve sıkıştırma işleri" denilmekte olup ölçü bölümünde ise yukarıda sayılan malzemelerin kazılmadan önce yerinde ölçülen ve sahalar ortalaması metodu ile hesabedilen metreküp cinsinden hacmidir" denilmektedir.

Yukarıya alınan tariflerin incelenmesinde;

- 1- Röpriz işinin depodaki kazı malzemesinin tekrar kazılması ve kullanılması anlamına geldiği,
- 2- Röpriz bedelinin ortalama 100 mt mesafeye taşıma bedelini içerdiği,
- 3- Röpriz ölçüsünün depodaki malzemenin kazılmadan önce yerinde ölçülen metreküp cinsinden hacmi olduğu, açıkça anlaşılmaktadır.

Bu nedenle de röpriz yapılan kazı malzemesi için "07.005/k-1 Ariyet ocağından getirilerek veya depoya gidecek kazının taşınması (10000 m.ye kadar) pozuna ait $F=1.25 \times 0.00034$ KV-n-0.00425 K formülüne göre taşıma bedelinin ödenmesi gerekmektedir. Zira sözkonusu poza ait birim fiyat tarifinde "Taşıma mesafeleri taşıma yolu üzerinden ölçülen ariyet ocağından getirilecek veya depoya gidecek kazı malzemelerinin birim fiyatına ortalama 100 mt'ye kadar taşıma bedeli dahil edilmiş olup nihai ortalama mesafesinin 100 mt'den fazla olması halinde bu kazı malzemelerinin Y.F.S.nin 15. kısmındaki esaslar dahilinde taşınması" denilmektedir.

Yukarıda izah edilen gerekçeler gereğince röpriz naklinin 07.005/k-1 pozu üzerinden ödenmesi gerekmektedir.

Daire : 3 Tarih : 20.6.1991 Tutanak No : 125-25- D Deft.

Özel : 5 stablize dolgu yapılması" pozuna ait birim fiyat analizinin incelenmesinde, stabilizenin temini ile birlikte yükleme, boşaltma ve figüre bedelinin de bu birim fiyat içerisinde mevcut olduğu görülmektedir. Buna rağmen ayrıca 15.146/k pozu ile stablize için yükleme, boşaltma ve figüre bedeli ödenmiştir.

Oysa 15.146/k pozun analizine ait not kısmında "Bu birim fiyatın müstakilen uygulanabilmesi için; yükleme, boşaltma ve figüre işinin gerekip gerekmediğine, gerektiği takdirde bu malzemelerin ilgili diğer analizlerde bedelinin ödenip ödenmediğine dikkat edilecektir" denilmek suretiyle bu bedelin ödenebilmesi için ilgili diğer analizlerde ödenip ödenmediğinin araştırılması gerektiği açıkça belirtilmektedir.

Özel : 5 poz numaralı birim fiyat içerisinde yükleme boşaltma ve figüre bedeli ödenmiş olduğundan ayrıca 15.146/k poz numarası ile yükleme, boşaltma ve figüre bedeli ödenemez.

Daire : 7 Tarih : 21.5.1991 Tutanak No : 7033-11 Köy Hizmetleri

88/13181 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı eki fiyat farkı esaslarının 9.2.2. maddesi b) fıkrasında; kalıp, iskele, doğrama, çatı ve iksalarda kullanılan kereste için uygulanacak fiyat farkının hesabında, III. sınıf normal boy çam tomruğunun iş yerine en yakın Orman İşletmesinin uygulama yılı başındaki ve aynı orman işletmesinin uygulama yılı içinde değişen onaylı satış protokolundaki tahsis fiyatlarının esas alınacağı belirtilmiş olup III. sınıf normal boy çam tomruk, orman işletmeleri tarafından (kızılçam) ve (karaçam) olarak ayrı isimler altında fiyatlandırılmıştır.

İnşaatlarda (karaçam) tomruk fiyatları üzerinden fiyat farkı ödenebilmesi için, şartname ve projelerde karaçam kerestenin kullanımının zorunlu tutulması veya idarenin yazılı müsaadesi ile fiilen karaçam kerestenin kullanılmış olması gerekmektedir.

Belirtilen şartların gerçekleşmediği işlerde kızılçam yerine karaçam tomruk fiyatları esas alınarak fiyat farkı ödenmesi mümkün bulunmamaktadır.

Daire : 7 Tarih : 21.5.1991 Tutanak No : 7033-9 Köy Hizmetleri

..... Çimento Fabrikasının rayiç bildirme yazılarında, dökme ve torbalı çimentoya, 1.2.1984 den itibaren 2.000,-/Ton 16.3.1988 tarihinden itibaren 1.000.- / Ton ve 7.4.1988 tarihinden itibaren 2.500.- TL / Ton iskonto yapılacağı belirtilmiştir.

Çimentoya ait malzeme fiyat farkı ödemelerinde iskontolu fiyatın esas alınması gerekir.

Daire : 4 Tarih : 4.2.1992 Tutanak No : 27443-3 D.S.İ.

Hakediş raporunu oluşturan iş kalemlerinin hiç birisinin analizlerinde "Benzin" yer almadığı için taşaronun ibraz ettiği faturalara dayanılarak Benzine malzeme fiyat farkı verilmez.

Daire : 5 Tarih : 5.11.1991 Tutanak No : 7875-5 Merkez Saym.

İhzar edilen malzemeler imalata girdiklerinde, ilgili poz içinde sözleşme yılı ile uygulama yılı arasındaki fark kadar kararname fiyat farkına tabi tutulmuş olmaktadır. Bu prensip doğrultusunda sözkonusu işte 26.086.522 liralık ihzarat malzemesi de 1989 yılında imalata dahil olmuş ve 1987 ile 1989 yılı fiyatları arasındaki fark kadar fiyat farkına tabi tutulmuştur. 1988 yılı fiyatlarıyla devlet malı olan ihzarat malzemeleri için 1988-89 yılları arasındaki fiyat farkı kadar ihzarat kesintisi yapıldığında imalat içinde yer alan ihzar malzemelerinin bedeli 1988 yılına çekilmiş ve bu malzemeler karşılığında müteahhide ödenmesi gereken tutara ulaşılmış olunmaktadır. Bu meblağa ilaveten geçmiş yıllar fiyat farkı içinde yeniden ihzarata ait fiyat farkına yer verilmesi mükerrer ödemeye sebebiyet vermektedir. Diğer bir ifadeyle 1988 yılı fiyatlarıyla Devlet malı olan ihzar malzemeleri için imalata dönüştüklerinde 1987-89 fiyat farkı verilmesine rağmen geçmiş yıllar (1988) fiyat farkı içinde de 1987-88 yılı fiyat farkı veriliyor ise ihzarat kesintisinin 1987 ilâ 1989 yılları arasındaki fiyat farkı kadar yapılması gerekmekte ya da ihzarat kesintisi 1988-89 yılı arasında yapılıyor ise geçmiş yıllar fiyat farkları arasında ihzarata ait fiyat farkına yer verilmemelidir.

Daire : 7 Tarih : 21.5.1991 Tutanak No : 7033-10 Köy Hizmetleri

İdarece verilen patlayıcı madde bedelinin istihkaktan düşülmesinde müteahhit kârının dikkate alınmadığı görülmüştür.

Birim fiyat analizleri hesaplanırken yapılan işlere ait birim fiyatların tespitinde bütün malzemeler müteahhit kârı olarak hesaba katıldığından, bu malzemelerin idarece verilmesi halinde müteahhit alacağından, Makina ve Kimya Endüstrisi Kurumu'nca belirlenen fiyatların istihkak tarihindeki racyici üzerinden ve % 25 zamlı olarak düşülmesi gerekmektedir.

Daire : 5 Tarih : 5.11.1991 Tutanak No : 7875-6 Merkez Saym.

İlgili süre uzatım kararının (d) işaretli bölümünde mevcut iş programına göre 554.155.497.- liralık işin 11.7.1988 tarihine kadar geçecek 181 gün-

de yapılabileceği kabul edilerek bu 181 gün zarfında hava muhalefeti nedeniyle 45 gün çalışma yapılamadığı belirtilmiş ve bu 45 güne tekabül eden 229.371.411.- lira tutarındaki işlerin de ilave olarak ertesi yıla aktarılması öngörülmüştür.

Süre uzatım kararına esas olan iş programına göre; müteahhidin 554.155.497.- liralık işi 11.7.1988 tarihinde tamamlanması ve bu tarihten sonra 31.12.1988 tarihine kadar geçecek 174 günde bütçe ödeneğinin tükenmiş olması nedeniyle faaliyetine ara vermesi gerekmektedir. 11.7.1988 tarihinden önce meydana gelmiş mücbir sebeple çalışılmayan 45 günlük süre dikkate alındığında müteahhidin 554.155.497.- liralık işi 25.8.1988 tarihinde tamamlaması mümkündür. Bu durumda da hava muhalefeti nedeniyle çalışılmayan 45 günlük sürenin iş bitimine eklenmesine lüzum kalmamakta ve 229.371.411.- lira tutarındaki işler için aktarma yapılmasına gerek kalmamaktadır.

HARCIRAH MEVZUATI İLE İLGİLİ DAİRE KARARLARI

Daire : 8 Tarih : 4.6.1991 Tutanak No: 2457/3 Def. Muh. Müd.

Konu ile ilgili olarak 6245 sayılı Harcırâh Kanununun "Muvakkat Vazife Harcırâhı" başlıklı 14. maddesinde, yalnızca, "ikametgah veya vazife mahalli ile istasyon, iskele veya durak arasındaki nakil vasıtası masraflarının ödeneceği" hükme bağlandığından, adı geçene ikametgah ile görev yeri arasındaki nakil vasıtası masraflarının ödenemesine imkân bulunmamaktadır.

Daire : 8 Tarih : 9.5.1991 Tutanak No: 2419 Def. Muh. Müd.

6245 sayılı Harcırâh Kanununun değişik 37. maddesinde, mesleki bilgilerini artırmak amacıyla memuriyet mahalli dışında açılan kurs ve okullara gönderilenlere geçici görev gündeliği ödeneceği belirtilmek suretiyle, devlet memurlarından kurs veya okullara katılanlara geçici görev gündeliği ödenebilmesi bu kurs ya da okulların, katılan memurların mesleki bilgilerinin artırılmasına yönelik eğitim ve öğretim vermeleri koşuluna bağlanmış; devlet memurlarının mesleki bilgilerinin artırılmasına, bir başka deyişle yetiştirilmelerine ilişkin esas ve usullere de 657 sayılı Kanunun 214. maddesinde düzenlenmiştir.

Memurların mesleki bilgilerinin artırılmasına yönelik faaliyetler sözü edilen Kanunun 214. maddesinde "Hizmet içi eğitim" olarak adlandırılmış ve devlet memurlarının yetiştirilmelerini sağlamak, verimliliğini artırmak ve daha ileriki görevlere hazırlamak amacıyla uygulanacak eğitim biçiminde tanımlanan hizmet içi eğitimin, Devlet Personel Dairesi tarafından ilgili kurumlarla birlikte hazırlanacak yönetmelikler dahilinde yürütüleceği ifade edilmiştir.

Buna göre, yabancı dil kursuna katılan mühendislerin bu eğitimlerinin hizmet içi eğitim sayılabilmesi ve dolayısıyla bunlara geçici görev gündeliği ödenebilmesi için kurumlarınca Devlet Personel Dairesi ile birlikte hazırlanmış hizmet içi eğitim yönetmeliğinin bulunması ve bu yönetmelikte yabancı dil kurslarına katılmanın hizmetiçi eğitim sayılacağına açıkça belirtilmesi gerekmektedir.

Daire : 8 Tarih : 4.6.1991 Tutanak No: 2453 Mal Müdürlüğü

6245 sayılı Harcırah Kanunun 4. maddesinin son fıkrasında, "Becayış olunanlar ile mahallen temin ve görevlendirilmeleri mümkün ve mutaat olan hizmetlilere ve bunların aile fertlerine yeni veya açıktan atanmalarında ve emeklilik hariç görevlerine son verilme hallerinde harcırah verilmez." Hükümü yer almıştır.

Bu hüküm uyarınca yardımcı hizmetler sınıfında yardımcı hizmetler kadrosuna açıktan atanan 'a, sürekli görev yolluğu verilmemesi gerekmektedir.

Daire : 4 Tarih : 3.12.1991 Tutanak No: 27411 Malmüdürlüğü

6245 sayılı Harcırah Kanunu'nun, muvakkat Vazife Harcırahını düzenleyen 14. maddesinde, muvakkat vazife halinde "İkametgah veya vazife mahalli ile istasyon, iskelere veya durak arasındaki nakil vasıtası masraflarının da ayrıca tediye olunacağı" hükmü yer almaktadır. Ancak, bu hükümden açıkça anlaşılacağı üzere, söz konusu nakil vasıtası masrafları, geçici görev yerine ilk geliş ile daimi görev yerine dönüş sırasındaki masrafları ifade etmektedir. Anılan maddede ve kanunun diğer maddelerinde, ikametgah ile vazife yeri arasında her gün yapılan gidiş gelişler için nakil vasıtası masrafı ödeneceğine dair hiç bir hüküm bulunmamaktadır. Dolayısıyla geçici görev mahallinde, ikametgah ile görev mahalli arasında hergün yapılan gidiş gelişler için nakil masrafı ödenmesi mümkün değildir.

Daire : 3 Tarih : 20.6.1991 Tutanak No : 125-3 Defterdarlık

6245 sayılı Harcırah Kanunun 3. maddesinin E şıkkı gereğince üvey evlada (kan bağıyla bağlı olma şartını taşımadığından) harcırah verilemez.

Daire : 3 Tarih : 20.6.1991 Tutanak No : 125-10 Defterdarlık

6245 sayılı Harcırah Kanunun Yurtiçinde Yer Değiştirme Masrafı başlığını taşıyan, 2562 sayılı Kanunla değişik 144 üncü maddesi;

"Yurtiçinde yer değiştirme masrafı memur veya hizmetlinin

.....
.....

C. Her kilometre veya deniz mili başına, yalnız kendisi için yurtiçi gündeliğinin yüzde beşi olarak hesaplanır." hükmü taşınmaktadır.

Yurt içinde yer değiştirme masrafının değişken unsuru, yukarıda yer alan hükümden de anlaşılacağı gibi memur veya hizmetlinin yalnız kendisi için hesaplanmakta ve harcırah gündeliğinin yüzde beşinin gidilen yerin km/mil cinsinden uzaklığı ile çarpılmasından meydana gelmektedir. Hesaba esas tutulacak kilometre veya deniz mili ise yasanın 2562 sayılı yasa ile değişik 47 nci maddesi (a) bendinde açıklanmıştır. Söz konusu hükme göre, yer değiştirme masrafının hesabında dikkate alınacak kilometre veya deniz mili iki mahal arasında mutat olan, gidip gelmeye elverişli en kısa kara ve deniz yolu esas tutularak bulunacaktır. Karayolu mesafeleri için başvurulacak kaynak ise ilgili yılın karayolları haritasında yer alan mesafe cetveli olmalıdır.

Daire : 3 Tarih : 4.7.1991 Tutanak No : 147-4 Belediye

6245 sayılı Harcırah Kanunu'nun değişik 47. maddesiyle; yer değiştirme masrafının unsurlarından olan kilometre tazminatının hesaplanmasında, iki mahal arasında mutat olup, gidip-gelmeye elverişli en kısa kara ve deniz yolunun esas alınması gerektiği hükme bağlanmıştır.

Susurluk-Burdur arasında mutat ve gidip-gelmeye elverişli bir karayolunun mevcut olması ve bu yolun demiryoluna nazaran daha kısa olması karşısında, kilometre tazminatının hesaplanmasında 442 Km. uzunluğunda ki bu yolun esas alınması gerekmektedir.

Daire : 3 Tarih : 2.5.1991 Tutanak No : 7870-5 Belediye

3.9.1988 tarihinde yurt dışına çıkan adı geçenlerin 4.9.1988 tarihinde Yugoslavya'daki geceleme için otele ödenmek üzere, Bostor Turizm A.Ş. ne makbuz karşılığı verdikleri 140 DM'nin otel faturası olmaksızın ödemeye esas alınması, seyahatlerinin ilk on günlük süresi 12.9.1988 tarihinde dolmasına karşın 13, 14, 15.9.1988 tarihleri için ödenen geceleme ücretlerinin de hesaba dahil edilmesi.

Daire : 5 Tarih : 22.10.1991 Tutanak No : 7870-5 Belediye

Geçici görevli olarak Ankara'ya giden Belediye Başkanı 'ın özel arabasının akaryakıt gideri lira adı geçene ödenmiştir.

6245 sayılı Yasanın 27. maddesi dolayısıyla, aynı Yasaya ekli ve 2562 sayılı Yasa ile değişik I sayılı cetvelin 5. açıklama notuna göre, özel otomobilleri ile seyahat edenlere müstehak oldukları taşıt ücreti ile bu taşıta göre geçecek günler için verilmesi gereken gündelikten fazla ödeme yapılmaz.

Bu bakımdan, yapılan ödeme yukarıdaki madde hükmüne aykırı bulunmaktadır.

Daire : 1 Tarih : 26.11.1991 Tutanak No : 5314-5 Merkez Saym.

Geçici görev yolluğuna ilişkin onayda 300 kg ekstra bagaj ücreti ödeneceği belirtilmiş olup, 1989 yılı Bütçe Kanununun "R" işaretli cetvelinin 480 Harcama Kalemi de söz konusu ödemeye cevaz verdiği cihetle; dış ülkeye götürülecek hediye olduğu anlaşılan bagaj ücreti ile ilgili ilişik bulunmadığına

PERSONEL MEVZUATI İLE İLGİLİ DAİRE KARARLARI

Daire : 3 Tarih : 9.1.1992 Tutanak No : 56-10 Mal Müdürlüğü

"Sevk edildikleri resmi Sağlık Kurumlarında bulunmadığı veya yapılmadığı gerekçesiyle özel sağlık kuruluşlarında yaptırılan tahlil enjeksiyon ve röntgen film bedellerinin yukarıda anılan kurumlara ait fiyat tarifesinde yer almaması halinde, bu bedeller devlet bütçesinden ödenmeyecektir." denilmektedir.

..... 'nın "Uzman Sağlık Hizmetleri İşletmeciliği A.Ş. de çektiği "Follikulometre" ultrasonografi Bütçe Uygulama talimatı ekindeki cetvelde yer almadığından 1989 yılı Bütçe Uygulama talimatının yukarıya aktarılan hükmüne göre anılan ultrasonografi bedelinin bütçeden ödenmesi mümkün bulunmamaktadır.

1989 mali yılı Bütçe uygulama talimatının (ENJEKSİYON-RÖNTGEN-TAHLİL BEDELLERİ) başlıklı 5 nci maddesinde; "Tedavi yönetmeliğinin değişik 19 ncu maddesi hükmüne göre, resmi sağlık kurumlarında çeşitli nedenlerle sağlanamayan enjeksiyon bedelleri ile resmi sağlık kurumlarında bulunmadığı veya yapılmadığı gerekçesiyle özel sağlık kuruluşlarında çektilen röntgen filimleri ve yaptırılan tahlil giderlerinin, belgelendirilmek şartıyla, (Ek 10) da yer alan fiyat tarifesinin Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığı ile ilgili (A) sütununda belirlenen fiyatlar kadaro ilgilinin kurumu tarafından, bunu aşan kısmı ise hasta tarafından karşılanacaktır.

Daire : 5 Tarih : 7.2.1991 Tutanak No : 7764-23 Defterdarlık Muh.

23.12.1988 tarih 3512 sayılı 1989 yılı bütçe kanununun 53 ncü maddesinin A-4 fıkrasında aynen;

"Cezaevlerinde ek ders vermekle görevlendirilen öğretmen eğitici, vaiz, müftü ve meslek öğretmen sanat erbabına 2 nci fıkrasının (b) bendinde belirlenen ücretler %25 fazlası ile ödenir." denilmektedir.

Adalet Bakanlığının ders ve ek ders ücretlerine ilişkin 83/6991 sayılı kararının 6 ncı maddesinin h.m. ve i fıkralarında bu deyimler şöyle açıklanmıştır.

Öğretmen deyimini : Kadrosu öğretmen olanları

Eğitici deyimini : Emekli öğretmenleri, serbest çalışan sanatkarları, meslek sahibi esnafı, resmi ve özel kanunların usta ve teknisyenlerini yüksek tahsilli müftü vaz ve din görevlilerini. Kapsamaktadır.

Cezaevi Müdürlüğü C. Savcılığı, idare memurluğu, psikolog gibi ünvanlar yukarıda deyimlerin dışındadır. Bu münasebetle kanun koyucunun %25 zam verilmesini öngördüğü görevler olmadığı için kendilerine 1800 liranın %25 zamlı tutarı olan 2250 liranın ödenmesi mümkün değildir.

Daire : 5 Tarih : 7.2.1991 Tutanak No : 7764-25 Def. Muh. Md.

Çeşitli ilkokul öğretmenlerinin raporlu olması veya yurt dışında geçici görevli olması nedeniyle yerlerine açıktan vekalet edenlere yan ödeme verilmesi konusunda; 1989 yılı Yan Ödeme kararnamesinin 4/G-a fıkrasında yer alan, "Bir göreve açıktan vekalet edenlere bu göreve ait zam ve tazminatlar 657 sayılı Kanunun 175. maddesindeki oranlar dikkate alınmaksızın ödenir." hükmü gereğince ilişik bulunmadığına karar verildi.

Daire : 1 Tarih : 9.1.1992 Tutanak No : 5350-9 Köy Hizmetleri

Devlet Memurlarının memurlukları sırasında işçi olarak ayrıca istihdamları mümkün değildir. Ancak 657 sayılı Kanuna göre memurlara vekalet veya ikinci görev verilebilir. Valilik onayı ile 657 sayılı Kanunun 88. maddesi gereğince ikinci görev olarak doktor istihdam edilmiştir. 657 sayılı Kanunun gerek 88 ve gerekse 175. maddeleri gereğince ikinci görev verilebilmesi bu görevlere ait boş kadronun bulunmasına bağlanmıştır. Ancak böyle bir kadronun mevcut olmadığı anlaşılmıştır. 657 sayılı Kanunun 88. maddesine göre ataması yapılan doktora, 1475 sayılı Kanuna göre ücret ödenmesi mümkün değildir. Bu nedenle kadro olmadan ikinci görev verilmek suretiyle ücret ödenmesi uygun değildir. Fazla ödemenin tazmini gerekir.

Daire : 1 Tarih : 16.1.1992 Tutanak No : 5363-12 Mal Müdürlüğü

2377 sayılı Kanunun 1. maddesinin 2. fıkrasında; "Bu tazminatın ödenmesinde aylıklara ilişkin hükümleri uygulanır." denilmekte ise de, hükümden bu tazminatın da "kıst" olarak ödeneceğinin, aybaşıdan pe-

şin verileceğinin anlaşılması lazım gelir. Vekil öğretmenler fiilen öğretmenlik yaptıkları, öğretmen ünvanlı kadrolarda bulundukları cihetle, eğitim öğretim tazminatının vekil öğretmenlere tam olarak ödenmesinde mevzuata aykırılık yoktur. Bu nedenle ödemenin haliyle kabulüne ve yapılan tahsilatın iadesi hususunun yazılmasına karar verildi.

Daire : 1 Tarih : 19.12.1991 Tutanak No : 5333-5 Mal Müdürlüğü

Din hizmetleri tazminatının ödenmesi aylık hükümlerine tabi tutulmuştur. "Aylıkla ilgili hükümlerin uygulanması" deyiminden aylık gibi peşin ödeneceği ve kıst ödeme yapılabileceği anlaşılmaktadır. Sosyal yardım niteliğindeki bir ödemenin vekil memurlara da tam olarak ödenmesine ilişik yoktur.

Daire : 4 Tarih : 3.12.1991 Tutanak No : 27411/a-6 Okullar Saymanlığı

Görevli personele açıkta geçirdiği süreler için ödenen ek bordroda, şahışça verilen emekli keseneklerinin tam olarak gelir vergisi matrahından düşülmesi sonucu eksik miktarda kesintide bulunulduğu görülmüştür.

193. Sayılı Gelir Vergisi Kanununun 2361 sayılı Kanunla değişik 61. maddesinde ücretin tanımı yapılmıştır.

Aynı Kanunun 63. maddesinde ise ücreti, İşveren tarafından verilen para ve ayınlarla sağlanan menfaatler toplamından, emekli aidatı düşüldükten sonra kalan miktar olduğu belirtilmiştir.

5434 Sayılı Emekli Sandığı Kanunun 15. maddesinin "g" işaretli fıkrasında ise, tutuklanan veya açığa alınanların kendince verilen emekli keseneğinde yarım olarak gönderileceği belirtildiğinden, düşülmeye esas aidatında yarım olarak hesaplanması gerekmektedir.

Kalan bu miktarın vergisi ise 31. maddedeki indirimler düşüldükten sonra 103. maddenin nispetleri uygulanmak suretiyle bulunacaktır.

Daire : 8 Tarih : 19.3.1991 Tutanak No : 2401 Üniversite

Tıp Fakültesinde görevli personele döner sermaye işletmesinden katkı payı ödenirken hesaplamalarda taban aylığı ile kıdem aylığının da dikkate alınması gerekmektedir.

Daire : 8 Tarih : 4.6.1991 Tutanak No : 2452 Mal Müdürlüğü

Mülki idare amirliği hizmetleri sınıfına dahil kadrolarda görev yapanlara ödenen tazminatın bu sınıfa dahil olmayanlara ödenmemesi (vekalet görevi dolayısı ile) gerekir.

Daire : 8 Tarih : 9.5.1991

Tutanak No : 2419

Def.Muh.Müd.

1050 sayılı Muhasebei Umumiye Kanununun 9. maddesinde "Sayman"ın tanımı yapılmış ve bu tanımda saymanlık görevine giren hususları yerine getirme yanında "Sayıştaya zamanı idare hesabı verme" genel koşulu da saymanlık için gerekli sayılmıştır.

Bunun yanında, 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 147. maddesinde mali sorumluluk tazminatının Sayıştaya hesap vermekle yükümlü olan saymanlara ödenen parayı ifade ettiği belirtilmiş, zam ve tazminatlarla ilgili ek maddede de Sayıştaya hesap vermekle yükümlü olan saymanlara mali sorumluluk tazminatı ödeneceği ifade edilmiştir.

Milli Emlak Müdürleri devlet emvalinin yönetimi ile görevli bulunmakla beraber zamanı idare hesabı tanzim ederek Sayıştaya hesap vermedikleri cihetle, bu hükümlere göre sayman addedilemeyeceklerinden kendilerine 500 puan tutarındaki mali sorumluluk tazminatının ödenmesine imkan bulunmamaktadır.

Daire : 8

Tarih : 9.5.1991

Tutanak No : 2419

Def.Muh.Müd.

2377 Sayılı Öğretmenlere Eğitim ve Öğretim Tazminatı Ödenmesi Hakkında Kanunun 306 sayılı K.H.K. ile değişik 1. maddesinde aynen; "Kamu kurumlarında 657 sayılı Devlet Memurları Kanununa tabi Eğitim ve Öğretim Hizmetleri Sınıfına dahil öğretmen ünvanlı kadrolarda görevli olup ; fiilen öğretmenlik yapanlara (İlköğretim ve okul müdürleri ile yardımcılar, cezaevi okullarında çalışan öğretmenler, yönetici, eğitim uzmanı ve eğitim uzman yardımcılar dahil, ilköğretim müfettişleri hariç) her ay 400 gösterge rakamının memur aylıklarına uygulanan katsayı ile çarpımı sonucu bulunan miktarda eğitim ve öğretim tazminatı ödenir." denilmiş, maddede yer alan 400 gösterge rakamı 351 sayılı K.H.K. ile 15.1.1989 tarihinden geçerli olmak üzere 550 gösterge rakamına; daha sonra da 375 sayılı K.H.K. ile 15.7.1989 tarihinden geçerli olmak üzere 700 gösterge rakamına yükseltilmiştir.

Madde metninde açıkca görüleceği üzere bu tazminatın ödenmesi :

a) Eğitim ve öğretim hizmetleri sınıfına dahil öğretmen ünvanlı kadrolarda görevli olmak;

b) Fiilen öğretmenlik yapmak (Kadroları Eğitim ve Öğretim Hizmetleri sınıfına dahil olanlardan parantez içinde sayılan görevleri yürütenler hariç)

Koşullarına bağlanmış olduğundan, kadroları Genel İdare Hizmetleri Sınıfına dahil bulunan adı geçenlere, yalnızca Eğitim ve Öğretim Hizmetleri

Sınıfına dahil öğretmen ünvanlı kadrolarda görevli olanlara ödenen Eğitim ve Öğretim Tazminatının ödenmesine imkân bulunmamaktadır.

Daire : 8 Tarih : 9.5.1991 Tutanak No : 2419 Def.Muh.Müd.

Eğitim ve öğretim hizmetleri sınıfına dahil bulunan öğretmen ünvanlı kadrolarda fiilen öğretmenlik yapanlara ödenen öğretim yılına hazırlık ödeneğinin, kadroları genel idare hizmetleri sınıfına dahil bulunan okul müdür ve müdür yardımcılara ödenmesi mümkün değildir.

Daire : 8 Tarih : 9.5.1991 Tutanak No : 2419 Def.Muh.Müd.

657 sayılı Devlet Memurları Kanununun "Vekalet görevi ve aylık verilmesinin şartları" başlıklı 86. maddesinin 2. fıkrasında; "Bir görevin memurlar eliyle vekaleten yürütülmesi halinde aylıksız vekalet asıldır." denildikten sonra 6. fıkrasında da "... boş kadrolara ait görevler lüzum görüldüğü takdirde memurlara ücretsiz olarak vekaleten gördürülebilir." denilmiş ve boş kadrolara ait görevlerden aylık verilmek suretiyle memurlar arasından vekil atanabilecek olanlar ise maddede, mali, nakdi ve aynı sorumluluğu bulunan saymanlık kadroları ile belediyelerin veterinerlik veya hayvan sağlık memurluğu olarak belilemiştir.

Vali Yardımcılığı kadrosu, aylık verilmek suretiyle vekil atanabilecek boş kadrolar arasında sayılmadığından, adı geçene bu vekaleti nedeniyle aylık verilmesine imkân bulunmamaktadır.

Daire : 4 Tarih : 3.12.1991 Tutanak No : 27411 Mal Müdürlüğü

Köy öğretmenlerine tahsis edilen lojmanlar, 2946 sayılı "Kamu Konutları Kanunu"nun 3 ncu maddesinin d fıkrasına göre sosyal ve ekonomik zorlukları olan, ulaşım ve iskan imkanları kısıtlı yerlerde olması nedeniyle, "hizmet tahsisli konut" tipine girmektedir. Aynı Kanunun 5 nci maddesinde hizmet tahsisli konutlardan kira bedeli alınmayacağı belirtilmiştir.

Daire : 4 Tarih : 26.9.1991 Tutanak No : 27347 Def.Muh.Müd.

1.7.1989 tarihinden itibaren yürürlüğe giren 375 sayılı KHK nin 1 nci maddenin 6 ncı fıkrasında, Taban aylığı ile Kıdem aylığına ilişkin göstergeleri personele her ne ad altında olursa olsun ödenmekte olan zam tazminat, ödenek , ücret ve benzeri ödemelerin hesabında dikkate alınmaz, denildiğinden vekalet aylığının hesabında Taban aylığı ile Kıdem aylığına ilişkin göstergelerin dikkate alınması mümkün değildir.

Daire : 4 Tarih : 28.11.1991 Tutanak No : 27399 Mal Müdürlüğü

3201 sayılı "Emniyet Teşkilatı Kanununun " 89. maddesinde emniyet mensuplarının devlet hastanelerinde meccanen tedavileri öngörülmüş ise de, 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 209. maddesi gereğince çıkarılan "Devlet Memurlarının Tedavi Yardımı ve Cenaze Giderleri Yönetmeliği"ne görevde ilgililerin tedavi giderlerinin devletçe karşılanması mümkün bulunduğundan, sözkonusu liralık hastane giderlerinin ödenmesinde mevzuata aykırılık bulunmadığına,

Daire : 8 Tarih : 17.12.1991 Tutanak No : 2500 Mal Müdürlüğü

Kadastro Müdürlüğü personeline, 3402 sayılı Kanunun 3. maddesi uyarınca verilen ödeneğin hesabına esas alınan aylık miktarının hesaplanmasında ek gösterge olarak kadrolarına tahsisli ek gösterge bulunmayanlar için tespit edilen ek gösterge rakamının (1. derece) dikkate alınması gerekir.

Daire : 8 Tarih : 17.12.1991 Tutanak No : 2500 Mal Müdürlüğü

3402 sayılı Kadastro Kanununun 3. maddesine göre kadastro çalışmalarına katılan memur olmayan bilirkişilere 6245 sayılı Harcırah Kanununun 50. maddesine göre bilirkişi ücreti ödenmesi gerekmektedir.

(8.D. Tutanak No : 2487 28.11.1991) (Mal Müdürlüğü)

2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanununun 36. maddesinde; "Aşağıda yazılı yerlerde ve şekillerde tüketilen elektrik ve havagazı vergiden müstesnadır.

a) Kazanç amacı gütmemek şartıyla işletilen; hastane, dispanser, klinik, sağlık ocağı ve merkezleri, rehabilitasyon, teşhis ve tedavi merkez ve kurumları, doğum ve çocuk bakımevleri, kreşler, sanatoryum, prevantoryum gibi Sağlık Kuruluşları ile düşkünler evi, yetimhaneler, Çocuk Esirgeme Kurumu ve korunmaya muhtaç çocukları koruma birliklerine ait çocuk yurtları ve bunlara bağlı işyerleri gibi sosyal yardım kuruluşlarında " denilmek suretiyle sağlık merkezleri - elektrik tüketim vergisinden müstesna tutulmuştur.

Daire : 8 Tarih : 17.12.1991 Tutanak No : 2513 Mal Müdürlüğü

5434 sayılı T.C. Emekli Sandığı Kanunu'na 7.1.1959 tarih ve 7184 sayılı Kanunla eklenen 4'üncü maddede; "Emekli, adi malüllük veya vazife malüllüğü aylığı alanların ölümü halinde, sağlığında beyanname ile gösterdiği kimseye, eğer beyanname vermemiş ise ailesine, almakta olduğu emek-

li aylığının (Harp malüllüğü zammı hariç) bir aylık tutarı yardım olarak ve tediye emri beklenmeksizin emekli maaşını veren kurum tarafından ödenir." denilmektedir.

Madde hükmünden de anlaşılacağı üzere, emekli aylığı alan şahsın ölen eşi için ölüm yardımı yapılması öngörülmemiştir.

Bu durumda emekli memurlara ölen eşleri nedeniyle ölüm yardımı yapılması mümkün değildir.

İŞ MEVZUATI İLE İLGİLİ DAİRE KARARLARI

Daire : 7 Tarih: 21.5.1991 Tutanak No: 7033-4 Köy Hizmetleri

Süresi belirli hizmet akti ile (Mevsimlik) olarak muhtelif tarihler arasında çalışan işçilere emekliye ayrılmaları, nedeniyle ödenen kıdem tazminatlarının hesabında kıdem tazminatına esas alınan yevmiyenin, unsurlarından (İlave tediye ve ikramiye) nin, adı geçen işçilerin, işten ayrıldıkları tarihten bir evvelki takvim yılı içinde 365 gün çalışmışlar gibi hesaplanarak baz yevmiyeye ilave olunduğu görülmüştür.

İşten ayrıldıkları tarihten önceki son yıl içinde süresi belirli hizmet akitleri ile 1 yıldan az çalışmış olan geçici işçilere, iş yerinde fiilen çalıştıkları günler gözönünde bulundurularak ilave Tediye ve İkramiye ödenmesi gerektiği gibi kıdem tazminatına esas yevmiyenin hesabına dahil olunan İlave Tediye ve İkramiyenin de son yıl içinde fiilen çalıştıkları günler gözönünde bulundurularak saptanması gerekmektedir.

Daire : 5 Tarih: 7.2.1991 Tutanak No: 7764-8 Defterdarlık

Jandarma Alay Komutanlığında görev yapan işçilere Toplu İş Sözleşmesi hükümlerine göre ödenen 30'ar günlük (toplam 60 gün) ilave tediye sigorta Primi kesilmesinde, 6772 Sayılı Devlet ve Ona Bağlı Müesseselerde çalışan işçilere ilave Tediye Verilmesi Hakkındaki Kanuna 2448 Sayılı Kanunla eklenen Ekl1. maddede yer alan; "Bu kanun uyarınca işçilere yapılan ilave tediye ayrı olarak her yıl için her biri bir aylık istihkakları tutarını geçmemek üzere Toplu İş Sözleşmesi ile en çok iki ikramiye daha verilir." hükmünden de anlaşılacağı üzere, sözkonusu maddede ikramiyeden söz edilmekte olduğundan, 506 Sayılı SKK.na göre ikramiye sigorta primi kesilmesi gereken ödemeler arasında mütala edildiğinden ve ilgili madde ile ödenen ikramiye Kanunundan değil Toplu İş Sözleşmesinden doğan bir hak olduğundan ilişik bulunmadığına karar verildi.

Daire : 8 Tarih : 23.1.1990 Tutanak No:2049 Belediye

İşçiye sağlanan menfaatin kıdem tazminatı hesabında dikkate alınabilmesi için, bu menfaatin para ile ölçülebilir olması ve kanundan veya akitten doğmuş olması yeterli olmaktadır.

İşçilere mavi kart verilmekle sağlanan menfaatin karşılığı belli olduğu gibi, dayanağı da toplu iş sözleşmesi olmaktadır. Bu haliyle uygulamanın, 1475 sayılı Kanunun 14. maddesine 2869 sayılı Kanunla değişik 11. fıkrasının "..... işçiye sağlanmış olan para ve para ile ölçülmesi mümkün akti ve kanundan doğan menfaatler de gözönünde bulundurulur." hükmüne aykırı bir yönü bulunmadığından kabulü ile sorumlularının beraatine karar verildi.

VERGİ MEVZUATI İLE İLGİLİ DAİRE KARARLARI

Daire : 8 Tarih : 9.1.1992 Tutanak No: 2530 Gümrük Saym. Müd.

3093 sayılı Türkiye Radyo-Televizyon Kurumu Gelirleri Kanununun 5/b maddesinde aynen, "Gümrük idareleri, bu kanunun 4 üncü maddesinin (b) bendine göre yurda giren cihazlardan alınacak ücretlerin tahsilâtını yaparak, aylık tahsilât toplamını en geç takip eden ayın on beşinci gününe kadar Türkiye Radyo-Televizyon Kurumuna intikal ettirirler." denilmiştir. Bu hükümden anlaşılacağı üzere gümrük idareleri TRT Kurumu namına tahsilât yapmaktadırlar ve bu tahsilâtın intikalinde düzenlenen kâğıtların makbuz veya ibra senedi olarak telakkisi mümkün değildir. Bunlar tahsilâtın intikalini sağlayan belgelerdir ve damga vergisine konu teşkil etmemektedir."

Daire : 4 Tarih : 7.11.1991 Tutanak No: 27396 Köy Hizmetleri

26.10.1988 günü yüklenici ihale edilen sulama tesisi Müh. Hizmetleri işinin 1 ve son nolu hakedişinde gelir vergisi stopajının ve S.S.D.F. stopajının eksik yapıldığı, tesbit edilmiştir.

Söz konusu hakedişten, 193 sayılı Gelir Vergisi yasasının 42 nci ve 94 ncü maddesinin 4 ncü fıkrası uyarınca % 5 gelir vergisi tevkifatı yapılmıştır. Gerçekte bu iş bir inşaat işi olmadığı için bu tevkifatın yapılmasına gerek bulunmamaktadır.

Anılan iş, bir serbest meslek erbabının yaptığı işlerden bulunduğundan elde edilen gelirden serbest meslek kazancı olmaktadır.

Bu gelirden; 193 sayılı gelir vergisi yasasının (94-3-b) maddesi uyarınca % 15 vergi tevkifatı yapılması gerekmektedir. Bu tevkifatın % 5'i oranında da S.S.D.F. tevkifatı yapılması gerekecektir.

Daire : 8	Tarih : 19.3.1991	Tutanak No: 2401	Üniversite
-----------	-------------------	------------------	------------

Üniversite döner sermayesini üniversiteden ayrı bir işveren olarak görmek ve üniversite personelinin de iki ayrı işverene tabi olduklarını kabul etmek mümkün bulunmadığından, bunların katma bütçe ve döner sermaye işletmesinden aldıkları ücretleri ayrı ayrı değil, birleştirilerek vergilendirmek gerekmektedir.

Daire : 3	Tarih: 26.12.1991	Tutanak No: 42-2	Orm.İşl.
-----------	-------------------	------------------	----------

6831 sayılı Kanunun 84. maddesi hükmü uyarınca Orman Muhafaza Memurlarına ödenen ikramiyelerden Gelir Vergisi kesilmesi gerekeceği hk.

Daire : 3	Tarih: 4.7.1991	Tutanak No: 147-2	Belediye
-----------	-----------------	-------------------	----------

Gelir Vergisi Mükellefi olan adigeçenin beyannamesinin incelenmesinden, belediye başkanlığı ödeneğinin; ücret gelirlerine dahil edilmiş olduğu ve ödenmesi gereken gelir vergisi tutarından da ücretlerinden kesilen verginin mahsubunun yapıldığı anlaşılmakla ilişik olmadığına karar verildi.

Daire : 3	Tarih: 4.7.1991	Tutanak No: 147-5	Belediye
-----------	-----------------	-------------------	----------

Kamulaştırma Kanunu uyarınca kurulan "Kıymet Takdir Komisyonu" üyelerine ödenen huzur ücretlerinden Gelir Vergisi kesintisi yapılmadığı görülmüştür.

193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun, konu ile ilgili istisnaları düzenleyen değişik 23. ve 24. maddelerinde yer verilmemiş olması sebebiyle, bu ücretlerin vergi dışı bırakılması mümkün bulunmamaktadır.

Daire : 3	Tarih: 4.7.1991	Tutanak No: 147-6	Belediye
-----------	-----------------	-------------------	----------

Belediye Düğün Salonu Orkestrasına ödenmek üzere düğün sahiplerinden tahsil edilen ücretlerin, bilahare Orkestra sorumlusuna ödenmesi sırasında, % 15 oranında Gelir Vergisi stopajı ve bu miktarın % 3'ü oranındaki Savunma Sanayiini Destekleme Fonu kesintisi yapılmadığı görülmüştür.

Orkestrada görev yapan müzisyenlerin elde ettikleri kazançlar, 193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun değişik 65. maddesi karşısında serbest meslek kazancıdır.

Daire : 3	Tarih: 4.7.1991	Tutanak No: 147-7	Belediye
-----------	-----------------	-------------------	----------

II nolu Gecekondü Önleme Bölgesi imar uygulaması, aplikasyonu ve yeni imar personellerinin tapu sicil kütüğüne tescili işleri karşılığında, Hari-

ta Kadastro Mühendisi'a yapılan,- liralık
ödemeden % 15 oranında Gelir Vergisi stopaj ve bu miktarın % 3'ü oranında-
ki Savunma Sanayiini Destekleme Fonu kesintisi yapılmadığı görülmüştür.

Harita Kadastro Mühendisi'ın arazi parselasyonu işi ile
bununla ilgili sair işler karşılığında elde edilen kazanç 193 sayılı Gelir Ver-
gisi Kanununun değişik 65. maddesi karşısında serbest meslek kazancıdır.

Daire : 3 Tarih: 4.7.1991 Tutanak No: 147-8 Belediye

Japonya'dan ithal edilen iş makinalarının gümrük muamele işlemleri-
ni yapan Gümrük Komisyoncusu'a yapılan 1.140.000.- liralık
ödemeden, % 15 oranında Gelir Vergisi stopajı ve bu miktarın % 3'ü oranın-
daki Savunma Sanayiini Destekleme Fonu kesintisi yapılmadığı görülmü-
şür.

Gümrük Komisyoncusu'ın, gümrük muamele işlem-
lerinin takibi karşılığında elde ettiği kazanç, 193 sayılı Gelir Vergisi Kanu-
nunun değişik 65. ve 66. maddeleri karşısında serbest meslek kazancıdır.

Daire : 7 Tarih: 21.5.1991 Tutanak No: 7033-7 Köy Hizmetleri

488 sayılı Damga Vergisi Kanununun 14. maddesi ikinci fıkrasında;
"Belli parayı ihtiva eden mukavelenamelerin değiştirilmesi halinde artan
miktar aynı nispette vergiye tabidir" hükmü yer almakta olup, keşif artışı ne-
deniyle yapılacak iş miktarında artış olması halinde artan miktardan da, aynı
Kanuna ekli (I) sayılı Tablonun I-I-a) sırasında öngörülen % 5 oranının uy-
gulanması suretiyle, damga vergisi alınması gerekmektedir.

Daire : 7 Tarih: 9.5.1991 Tutanak No: 7024-2 Vergi Dai. Md.

2.2.1984 gün ve 2978 sayılı Vergi İadesi Hakkındaki Kanunun; 1 nci
maddesinde;

"Tam mükellefiyet tabi olup, ücret geliri elde edenler, ticari Zirai
(.....) veya mesleki kazançları nedeniyle gelir vergisine tabi olan mü-
kellefler, emekli, maluliyet, dul ve yetim maaşı alanlar ile bunların eş, çocuk
ve bakmakla yükümlü oldukları kimselerin; Kamu iade ve müesseseleri ve
gerçek usulde vergilendirilen gelir vergisi mükellefleri ve kurumlar vergisi
mükelleflerinden (.....) aşağıda yazılı mal ve hizmet alımları ver-
gi iadesine tabi tutulur"

Madde hükmünün incelenmesinden de anlaşılacağı üzere ilgilinin
vergi iadesinden yararlanabilmesi için tam mükellefiyete tabi olması, ayrıca
ücret, ticari, zirai veya mesleki kazançlardan birine sahip olup gelir vergisi

mükellefi olması gerekmektedir. Adı geçen yasaya göre ilgili vergi mükellefi olmadığından ve burada belirtilen kazançları da elde etmesi doğal olarak mümkün olamayacağından, hayali beyannameye dayanılarak iade yapılmasında yasa hükmüne göre mümkün değildir.

Daire : 5 Tarih: 1.11.1991 Tutanak No: 7872-2 Ün.D.S.S.

Döner Sermayeden pay alan akademik Personel, döner sermaye tazminatları ödenirken, katma bütçeden aldıkları maaşlarla, döner sermayeden aldıkları tazminatlara, 193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun 103. maddesindeki oranların ayrı ayrı uygulanması konusunda; Sorumlular Maliye ve Gümrük Bakanlığı tebliğlerine uygun hareket ettiklerinden, V.U. Kanunu hükümleri gereğince kendilerine sorumluluk tevcihi mümkün bulunmamaktadır.

Kaldiki, döner sermaye işletmelerinin ayrı bütçeleri sermayeleri ve faaliyet alanları olduğundan, sözkonusu ödemelerin ayrı ayrı vergilendirilmesinde ilişilecek bir husus bulunmadığına karar verildi.

Daire : 1 Tarih: 26.12.1991 Tutanak No: 5335-3 Malmüdürlüğü

657/123'e göre verilen ödül, başarılı görev yapmanın karşılığı olduğundan ve bu da 193/29.1'e de belirtilen faydalı olan iş ve faaliyetlerin teşvikine yönelik bulunduğundan Gelir Vergisinden istisna edilmesi gerekir. Bu nedenle kesilen Gelir Vergisinin ilgisine iadesinin uygun olacağına,

BÜTÇE MEVZUATI İLE İLGİLİ DAİRE KARARLARI

Daire : 7 Tarih : 24.10.1991 Tutanak No : 7092-2 Belediye

1050 sayılı Kanunun 86. maddesinde ita amiri mutemetlerine, kendilerine verilen avanslara ilişkin kanıtlayıcı belgeleri en geç bir ay içerisinde saymana vermekle yükümlü tutmuş ve süresinde mahsup edilmeyen avanslar için mutemetler hakkında 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkındaki Kanun hükümlerinin uygulanacağı belirtilmiştir. Anılan kanunun 51. maddesinde ise; "Amme alacağının ödeme müddeti içinde ödenmeyen kısmına ya da gününü takip eden günden itibaren bir aylık müddet için %10, müteakip her ay % 4 gecikme zammı tatbik olunur." Hükmü yer almaktadır. Bu oran 1.9.1985 tarihinden itibaren 1 ay için % 10 müteakip 6. aya kadar % 7 ve sonraki aylar için %5 olarak değiştirildiği, (1.6.1988 tarihinden itibaren de 1, 2 ve 3. ay için %10, 4, 5 ve 6. aylar için % 8, 7 ve müteakip aylar için % 6 olarak değiştirilmiştir.) gözönünde bulundurularak geç ka-

patılan avanslara gecikme zammı uygulamasının yapılması ihmal edilmemelidir.

Daire : 7 Tarih : 24.10.1991 Tutanak No : 7092-6 Belediye

Teftiş layihasında yer alan konu 1580 sayılı Kanun çerçevesinde yeniden değerlendirilmiştir. Belde gençlerine mahalli ve milli oyunları oynamaları için yapılan yardım, tarafımızdan 1580 sayılı Kanunun 15. maddesinin 33. bendine göre mümkün görülmektedir. Sözü edilen bentte Belediyenin vazifeleri arasında "Halk için oyun ve spor yerleri yapmak, bunları korumak ve işletmek" görevi de bulunmaktadır. Bu yasal hüküm her ne kadar belde gençlerine mahalli oyun giysileri alınmasını kapsamıyorsa da, amacı oyun ve spor olan bir faaliyete yardım yapılmasının bu bent hükmü çerçevesini zorladığı düşünülmektedir. Madde hükmü, Belediyelere oyun ve spor için yardım ve katkıda bulunmak görevini vermiş, ancak zamanın şartlarına göre bunun şeklini belirlerken, faaliyetlerin kendisi tarafından yapılacağını ve organize edileceğini öngörmüştür. Zamanla toplumsal gelişme oyun ve spor faaliyetlerini toplumun diğer kesimlerine yayınca, inşyatif Belediyelerin elinden çıkmış, oyun ve spor faaliyetleri yaygınlaşma eğilimi içine girmiştir. Bu oluşumla birlikte Belediyelerin katkı biçimi değişikliğe uğramış, ancak hiçbir zaman ortadan kalkmamıştır. Ayrıca, bent hükmünde yer alan "işletmek" görevinin çerçevesi, tarafımızdan geniş anlamda düşünülmüş ve belde gençlerine mahalli - mili oyunlar için yapılan yardımın bu kapsam içinde yer alabileceği sonucuna ulaşılmıştır. Bu yardımın da Belediye bütçesi ve imkanlarıyla sınırlı olacağı tabiidir.

Diğer yandan, alınan malzemeler Belediye ayniyatına kaydedildiği, belirli bir oyun ekibine ait olmayacağı için, beldeye hizmet açısından süreklilik faktörünü de taşımaktadır.

Bu açıklamalar karşısında, Belediyesinin belde gençlerine oyun ve spor amacıyla yaptığı malzeme alımları için ödenen toplam 500.000.- liralık ödemenin 1580 sayılı Kanunun 15/33. maddesine uygun olduğu

Daire : 3 Tarih : 26.12.1991 Tutanak No : 42-4 Orm. İşl.

Orman İşletmeleri Döner Sermaye Saymanlığı bütçesinden yapılabilir harcamlar Orman İşletmesi Döner Sermaye Yönetmeliğinde gösterilmiş olup, personelin kişisel kusurlarına ilişkin eczaların İşletme Bütçesinden karşılanması mümkün değildir. Bu itibarla adı geçen tarafından işlenen trafik suçuna ilişkin ceza işletme bütçesinden ödenemez.

Daire : 3 Tarih : 2.5.1991 Tutanak No : 114-1 Deft.

1.8.1988 tarihinde uygulamaya sokulan T.E.K. Dağıtım Müesseseleri Elektrik Enerjisi Satış Tarifesinin 6 ncı maddesinin (f) fıkrasında; Tek terimli tarifiedeki resmi daire ve kurumların büro hizmetlerinin yürütüldüğü abonelere reaktif enerji tarifesinin uygulanmayacağı belirtilmiştir. Başka bir ifadeyle resmi daire ve kurumların büro hizmetlerinin yürütüldüğü aboneler reaktif ücretinden muaf tutulmuştur.

Yukarıda bahsedilen satış Tarifesi'nin ilgili hükmü uyarınca, resmi daire ve kurumların büro hizmetlerinin yürütüldüğü abonelere 1.8.1988 tarihinden itibaren reaktif ücreti tahakkuk ettirilmemesi gerekmektedir.

Daire : 3 Tarih : 2.5.1991 Tutanak No : 114-15 Deft.

İstanbul Tarım İl Müdürlüğünün Akaryakıt Pazarlama ve Ticaret A.Ş. den almış olduğu benzin bedellerinin ödenmesinde; Teslim tarihindeki fiyatın değil de fatura tarihindeki fiyatın esas alınması gerekir.

Daire : 7 Tarih : 9.5.1991 Tutanak No : 7024-8 Vergi Dai. Md.

Bahsekonu verile emrinde sadece tahakkuk memurunun imzası mevcut olup, sayman ve ita amirinin imzaları bulunmamaktadır.

Ancak, zaman idare cetveline ve idare hesabına itirazı bir kayıt olmadığına göre sorumluluk halinde, zamanı idare cetvelindeki saymana gidilebilir. İta amirinin imzası için Bakanlığa yazılmasına gerek yoktur.

Daire : 5 Tarih : 11.4.1991 Tutanak No : 7817-2 Belediye

Hukuki dayanağı bulunmayan belediyeye bağlı Eğlenme ve Dinlenme Tesisleri Döner Sermaye İşletmesinin kapatılarak hesaplarının belediye bütçesine devredilmesi için keyfiyetin İçişleri Bakanlığına yazılmasına ve bu belgelerin bakanlık kanalıyla celbi ile incelenmesine değin hüküm dışı bırakılmasına karar verildi.

Daire : 5 Tarih : 4.6.1991 Tutanak No : 7832-3 Ün. D.S.S.

Görev başındaki saymanın sıhhatli bir hesap veremediği, belgeleri muhafazaa edemediği, bu görevi yürütmeye yetersiz kaldığı kanaatine varıldığından gereği yapılmak üzere Maliye ve Gümrük Bakanlığına yazılmasına,

Daire : 5 Tarih : 19.2.1991 Tutanak No : 7777-4 Deft.Muh.Müd.

a- Maliye dairesinin kömür ihtiyacını karşılamak için, Defterdarlık Muhasebe Müdürlüğünce Eylül 1988 de Belediyenin Kömür Fonu Hesabına yatırılan 28.000.000.- lira karşılığı il kömür dağıtım kurulu kararları gereğince sabit fiyattan (Soma kömürü 80.000.- Çan Kömürü 60.000 TL/ton) kömür alınması gerekirken, zamlı fiattan kömür teslimi ile bunun sonucunda noksan kömür teslim alınması suretiyle fazla ödenen miktarın sorumlularına ödettirilmesine,

b-c- İlgili Kuruluşlarca Kömür Parası, Belediye Fon Hesabına yatırıldığı zaman henüz kömürün tamamı alınmadan alınmış gibi ayniyat tesellüm makbuzu düzenlenmesi ve sabit fiattan alınması gerekirken zamlı fiatlardan satın alım yapılması konuları ile tüm kömür paralarının toplandığı, "Belediye Kömür Fonu" nun incelenmesi ve soruşturulması için Maliye ve İçişleri Bakanlıklarına yazılmasına,

Daire : 5 Tarih : 24.9.1991 Tutanak No : 3 Vergi Dai.

Mükelleflerin vergi borçlarına karşılık verdikleri çeklerin karşılıksız çıkanları için 3167 sayılı Kanunun 7 ve 8. maddesine göre hamil (vergi dairesi) adına çek tutarının % 10 u oranında banka tarafından tazminat alınması öngörülmüştür. İlgililerce gönderilen savunmalarda, sözkonusu tazminatın muhatabının banka olduğunu, bunun da ancak keşidecinin yeniden çek alması istemine bağlı olduğunu, bu nedenle vergi dairesinin sorumlu olamayacağı belirtilmişse de; çek keşideciden hamil adına bankaca alınacak % 10 tazminatın vergi dairesi gelirlerine girip girmediğinin de izlenmesi gerekmektedir.

Sözkonusu tazminatın ilgili vergi dairesince de izlenmesini teminen konunun bu yönüyle Maliye ve Gümrük Bakanlığına yazılmasına,

Daire : 5 Tarih : 24.9.1991 Tutanak No : 4 Vergi Dai.

1977 yılına ilişkin amme alacağına karşılık, 1982 yılında haczedilen 13 kalem 60.000.- tutarındaki menkul malın satışının gerçekleştirilmeyerek alacağın zaman aşımına uğratılması sonucu meydana gelen hazine kaybının (asıl alacağın ödenmesi gereken tarih ile zamanaşımına uğratıldığı tarihe kadarki gecikme zammı ile birlikte) sorumlulara ödettirilmesine karar verildi.

Daire : 1 Tarih : 13.12.1992 Tutanak No : 5394-2 Belediye

1580 sayılı Belediye Kanununun 117 nci maddesinin 13 üncü bendinde : Belediye emlak ve emvalinin tamir ve sigorta masrafları belediyenin masrafları arasında sayıldığı ve belediye araçlarının zorunlu trafik sigortası dışında Mali Mesuliyet ve Kasko sigortası yaptırılmıyacağı hakkında yasaklayıcı bir hüküm bulunmadığı cihetle ödemede ilişik bulunmadığına

Daire : 8 Tarih : 7.8.1991 Tutanak No : 2471 İl Özel İdaresi

İl özel idarelerinin hangi kişi kuruluş ve kurumlara parasal yardımda bulunacağı, il özel idaresi yasasının 82. maddesinde tek tek sayılmıştır. Sayılanlar arasında kamu yararına hizmet yaptığı Bakanlar Kurulu kararıyla onaylanmayan dernekler bulunmamaktadır. Dolayısıyla kamu yararına hizmet yapan dernek niteliğinde olmayan derneğine özel idarenin yardım yapmasına olanak yoktur. Zaten 2098 sayılı Dernekler yasasının 71. maddesi hükmü uyarınca özel idareler sadece kamu yararına çalışan derneklere yardım edebilir. Yukarıda değinilen 82. maddede özel idarelerinin il sanayi ve ticaret odalarına yardım edeceği konusunda da herhangi bir hüküm bulunmamaktadır. Ayrıca hernekadar il özel idaresi yasasının 78. maddesinde, özel idarelere, illerde sanayi ve ticaret odaları açma görevi verilmiş ise de, 8.3.1950 gün ve 5590 sayılı Odalar ve Borsalar birliği yasasıyla odaların ve borsaların kurulması ve açılması ayrı bir yasal statüye bağlanmıştır. Dolayısıyla 78. maddenin bu nitelikleri hükümlerinin geçerliliği kalmamıştır.

Daire : 8 Tarih : 23.1.1990 Tutanak No : 2049 Belediye

1136 sayılı Avukatlık Kanununun 66. maddesine göre, her avukatın, avukatlık edeceği yerin baro levhasına yazılma zorunluluğu bulunmakta ise de bu zorunluluk, anılan kanuna 8.5.1984 gün ve 3003 sayılı Kanunun 8. maddesiyle getirilen Ek Madde I hükmü ile, kamu kurum ve kuruluşları ile kamu iktisadi teşebbüslerinde asli ve sürekli olarak avukatlık görevinde çalışanlar yönünden isteğe bağlı hale getirilmiştir.

Diğer yandan, kamuda çalışan avukatların baroya kayıt olmaları halinde baro aidatlarının bağlı oldukları idareler tarafından karşılanacağına dair mevzuatta herhangi bir düzenleme bulunmamaktadır.

Hal böyle olunca, kendi istekleri ile baroya kayıt olmak durumunda olan ilgililerin bu isteklerine bağlı olarak baro aidatlarını da kendilerinin karşılaması gerektiğinden, bunun yerine belediye bütçesinden karşılamış olmakla toplam lira yersiz ödemede bulunulmuştur.

Belediye Meclis Üyelerine, ancak katıldıkları oturumlar için gün hesabı ile huzur hakkı ödenebileceğinden, katılmadıkları toplantılarda dahil tüm toplantı günleri için huzur hakkı ödenmiş olmakla toplam 43.120.000.- lira yersiz ödemede bulunulmuştur.